

**Societatea de Științe Matematice din România
Filiała Caraș-Severin**

REVISTA DE MATEMATICĂ

DMCS
A ELEVILOR ȘI PROFESORILOR
DIN JUDEȚUL
CARAȘ-SEVERIN

Nr. 33, An XI – 2010

**Editura „Neutrino”
Reșița, 2010**

© 2010, Editura „Neutrino”

Titlul: Revista de matematică a elevilor și profesorilor din județul Caraș-Severin

I.S.S.N. 1584-9481

Colectivul de redacție

*Avrămescu Irina
Bădescu Ovidiu
Buzescu Antoanela
Chiș Vasile
Cecon Iulia
Dragomir Adriana
Dragomir Delia
Dragomir Lucian
Drăghici Mariana
Feil Heidi
Gîdea Vasilica*

*Golopența Marius
Lazarov Mihael
Mitică Mariana
Moatăr Lavinia
Monea Mihai
Neagoie Petrișor
Pistrilă Ion Dumitru
Popa Dan Dragoș
Stăniloiu Nicolae
Șandru Marius
Ziman Lăcrimioara*

Redacția

Redactor - Șef: *Dragomir Lucian*
Redactor - Șef Adjunct: *Bădescu Ovidiu*
Redactori principali: *Dragomir Adriana
Mitică Mariana
Monea Mihai
Neagoie Petrișor
Stăniloiu Nicolae*

Responsabil de număr: *Dragomir Lucian*

© 2010, Editura „Neutrino”

Toate drepturile rezervate

Mobil: 0741017700

www.neutrino.ro

E-mail: contact@neutrino.ro

CUPRINS

● Gânduri	pag. 4
● Chestiuni metodice, note matematice(și nu numai)	
■ Matematica...altfel (Ovidiu Bădescu).....	pag. 5
■ Despre unele reguli.....	pag. 6
■ Un punct de vedere (Lucian Dragomir)	pag. 7
■ Etapa națională a Concursului de matematică aplicată Adolf Haimovici, mai 2010 (Iuliana Florea, Teodora Moldovan)	pag. 10
■ Tabără Crivaia (Antoanela Buzescu, Ovidiu Bădescu).....	pag. 12
■ Matematica distractivă – o disciplină cu valențe creative (Ana Modoran)	pag. 14
■ Rolul jocului didactic în predarea matematicii la clasa I (Elisaveta Vlăduț, Ozana Drăgilă)	pag. 16
■ Probleme cu mici probleme(Lucian Dragomir).....	pag. 20
■ Marginile unei mulțimi, partea I (Marina și Mircea Constantinescu).....	pag. 26
■ Asupra unor probleme de la examenul de titularizare a cadrelor didactice, 2010 (Nicolae Stăniloiu).....	pag. 32
● Probleme propuse	pag. 37
● Rubrica rezolvitorilor	pag. 53

Gânduri

☺ Nu prea știi de ce-ți scriu. Simt că am mare nevoie de o prietenie căreia să-i încredințez nimicurile ce mi se întâmplă. Poate că-mi scriu chiar mie.

Antoine de Saint Exupery

☺ În orice situație, cel mai bun lucru pe care îl poți face este lucrul corect; următorul cel mai bun lucru pe care îl poți face este lucrul greșit; cel mai rău lucru pe care îl poți face este să nu faci nimic.

Theodore Roosevelt

☺ Într-o prietenie, lucrul cel mai greu nu este de a ne da pe față defectele dinaintea unui prieten, ci de a-l face să și le vadă pe ale lui.

La Rochefoucauld

☺ Educația nu este răspunsul la întrebare. Educația este calea spre răspunsul la toate întrebările.

William Allin

☺ Matematica este limba cu care Dumnezeu a scris universul.

Galileo Galilei

☺ Ecuțiile sunt importate pentru mine, deoarece politica e o chestiune de prezent, însă ecuațiile sunt chestiuni ce țin de eternitate.

Albert Einstein

☺ Matematica va fi limba latină a viitorului, obligatorie pentru toți oamenii de știință. Tocmai pentru că matematica permite accelerarea maximă a circulației ideilor științifice.

Grigore Moisil

☺ Oh, dacă zero-urile ar fi rămas numai în matematică!

Vasile Ghica

Matematica...altfel

de Ovidiu Bădescu

Partea a III-a. Înainte de cifre...

Înainte de a vorbi despre simbolurile asociate numerelor, fie ele arabe sau romane, să vorbim despre numere. Nu se știe exact când au început oamenii să numere, adică să măsoare multitudinea din punct de vedere cantitativ. O mare parte a preistoriei matematicii poate fi probabil redusă doar la efortul și descoperirea de către diverse civilizații a unor clase tot mai largi de obiecte care îndeplineau condiția de a li se asocia un același « număr ». Evident, numărarea a început înainte de apariția simbolurilor 1, 2, 3 sau I, II, III ; se putea număra, de exemplu, folosind doar degetele. A exprima faptul că « am opt cămile » se putea face, în timp ce pășeau animalele, arătând, pe rând, degetele mâinii stângi, apoi trei degete de la cea dreaptă. Aveam deci « o mână de cămile și încă trei degete »...

Rezultatele numărătorilor se mai făceau prin incizii echidistante sau zgârieturi pe bucăți de lemn sau de os (cel mai vechi, datând probabil de prin anul 35000 î.Cr., e un os de babuin cu 29 de incizii, descoperit în Africa, într-o peșteră). Se foloseau, deasemenea, discuri de lut cu desene de oi sau de cămile, conuri, cilindri, piramide mici – pe măsură ce turma de animale trecea prin fața ta, aruncaii câte un obiect în traistă pentru fiecare animal(Oriental Mijlociu) ;incașii foloseau noduri pe frânghii, iar în Evul mediu, spațiul balcanic folosea *răbojul* – bucată de lemn pe care se însemnau prin creștături diverse socoteli – zile de muncă, bani datorăți, număr de vite, etc.

Se pare că foarte multă vreme se număra doar prin « unu », « doi » și « mai mulți ».(Un trib din jungla amazoniană numără și astăzi doar până la doi !) Ni se pare interesantă și chiar incitantă o chestiune de ordin lingvistic : *unu* din limba română, este *uno* în spaniolă, *une* în franceză, *uno* în italiană, *one* în engleză, *ein* în germană, *youn* în haitiană, *en* în norvegiană, *een* în africană, *un* în galeză !, *en* în daneză, *isa* în filipineză, *yksi* în finlandeză, *bir* în turcă, etc.

Probabil că numărul « doi » s-a impus ca entitate abstractă (într-un salt mental care a durat, creu de crezut acum, secole sau milenii) pentru că oamenii au doi ochi, două mâini, două picioare, două urechi, pentru că există opoziția zi – noapte, pentru că pe cer « lumină » Soarele și Luna,etc. Evident, trecerea ulterioară la simbolul 2 sau II a însemnat un alt salt al gândirii umane...

Despre unele reguli...

Bill Gates a ținut un discurs la un liceu despre cele 11 lucruri pe care elevii nu le-au învățat și nu le vor învăța la școală, morala fiind probabil aceea că sentimentul de automulțumire și învățăturile "corecte" din punctul de vedere al politicilor educaționale au creat o generație de copii care nu au deloc noțiunea de realitate și despre felul în care realitatea aceasta i-a destinat eșecului în lumea reală.

1. Viața nu e dreaptă - obișnuiește-te cu ideea!...
2. Lumii prea puțin îi pasă de stima ta de sine. Lumea se așteaptă să realizezi ceva ÎNAINTE de a fi mulțumit de tine însuși...
3. Nu vei câștiga 60.000\$ pe an de îndată ce părăsești băncile școlii. Nu vei fi vicepreședintele vreunei companii cu telefon în mașină decât atunci când vei fi muncit pentru acestea...
4. Dacă crezi că profesorul tău e sever, stai să vezi când o să ai un șef!...
5. A lucra într-un fast-food nu este ceva sub demnitatea ta. Bunicii tăi aveau o altă denumire pentru asta: o numeau șansă...
6. Dacă o dai în bară, nu e vina părinților tăi, așa că nu te mai smiorcăi în legătură cu greșelile tale, ci învață din ele...
7. Înainte de a te fi născut, părinții tăi nu erau atât de plicticoși ca acum. Au ajuns așa din cauză că trebuie să-ți plătească cheltuielile, să-ți spele hainele și să te asculte pe tine spunându-le cât de grozav te crezi. Așa că înainte de a te porni să salvezi jungla de paraziții generației părinților tău, încearcă să-ți despăduchezi propriul dulap...
8. Poate că școala ta a scăpat de învingători și învinși, însă viața NU... În unele școli au abolit corigențele și elevul poate încerca de câte ori vrea el să dea răspunsul corect la o întrebare. Asta nu seamănă, deloc, cu NIMIC din viața reală...
9. Viața nu se împarte în semestre. Nu ai verile libere și pe foarte puțini angajatori îi interesează să te ajute să "te găsești". Faci asta în timpul liber...
10. Ce vezi la televizor NU e viața reală... În viața reală oamenii chiar trebuie să mai plece din cafenele și să meargă la serviciu...
11. Fiți amabili cu tocolarii... Există șansa ca în viitor să lucrați pentru vreunul dintre ei...

Un punct de vedere

Aceste rânduri au mai apărut în paginile revistei noastre în urmă cu ceva vreme; ne permitem să le reluăm, pentru că suntem convinși că sunt utile, pentru că avem colegi tineri(din păcate, prea puțini tinerii cu aptitudini matematice aleg meseria grea, dar superbă, de dascăl; evident, vina principală o poartă guvernele postdecembriste care s-au perindat la conducerea țării...nu mai insistăm pentru că nu dorim sub nicio formă să creadă cineva că avem vreo coloratură politică. Ca să fie și mai clar: nu avem!). Așadar, aceste rânduri se doresc a fi colegiale și provin din dorința sinceră ca rezultatele obținute la etapele superioare ale olimpiadei de matematică de către elevii județului nostru(și nu numai) să fie, în viitor, *real* mai bune, *calitativ* superioare(dincolo de ambiții pur personale). Modul de corectare la etapa județeană a olimpiadei de matematică din ultimii ani(trebuie subliniat că nu în general, deci în particular) a provocat multora, dacă îndignare e un termen prea dur, cel puțin uimire și, în final, tristețe.

Suntem conștienți cu toții că matematica pe care o ...încercăm este , pentru toți,extrem de solicitantă;e normal astfel ca tensiunile pe care le induce,elevilor și profesorilor deopotrivă,să fie profund marcante ...A greși e omenește ; a recunoaște greșeala și a încerca să o corectezi , a căuta și alte răspunsuri când nu ești convins de al tău – cred că acestea te pot situa deasupra altora și, de ce nu, te pot împăca cu tine însuși (dacă dorești asta...).

Să vorbim (în sfârșit , vor zice unii) despre problemele(mai dificile) de matematică,adică cele propuse la olimpiadă,în reviste,etc.(dificile pentru elevi,unele dificile și pentru noi,dascălii,de ce să nu recunoaștem). Din acest moment,cred că tot ce urmează este ,*oricum* ,util .Vom prelua așadar câteva idei ale domnului Profesor univ.dr.Dan Brânzei(Iași) , membru al Comisiei Centrale a Olimpiadei Naționale de Matematică de atâția ani, sperăm încă mulți de acum încolo; unele dintre ele au fost remarcabil expuse în (1) :

„ *Spre a ajunge la concluzia C dorită , mi-ar fi util să ajung la un rezultat intermediar R;de la ipoteze spre R mi-ar fi util un R_1 , iar de la R la C un C_2 , etc .*

*Descoperirea lui R este pasul decisiv spre rezolvare;acesta se poate contura analizând prioritar sau concluzia sau ipoteza.Evidențierea lui R este numită în folclorul olimpic matematic „spargerea problemei“;după spargere , rămân de rezolvat **două** probleme,dar totalul lor este mult mai simplu decât problema inițială.Sarcina rămasă,găsirea*

drumului de la ipoteză la R și a drumului de la R la C poate fi eșalonată în timp(și, parțial, în redactarea finală) după plac.

În realitate, prima intuire a lui R îl delimitează precis; ajustări convenabile se operează în ambele porțiuni de „drum“, corelând avantajos tehnici algoritmice cu estimări euristice.

Să binevoim a zăbovi puțin asupra sarcinii (corectorului) de a evalua meritul rezolvitorului în **conturarea unui R** (sublinierea nu îi aparține). Acel R nu este neapărat unic și nici nu este obligatoriu să fie ferm delimitat. O corectură acceptabilă impune o **măsurare dreaptă** a progresului făcut prin aproximarea unui R , mai ales atunci când continuarea nu este impecabilă din punct de vedere logic. Oricât de atent ar fi pregătit în manieră clasică un barem de corectare , acesta nu poate acoperi uniform, la acest nivel, marea varietate de drumuri posibile. Din acest motiv, pentru competiții ce includ probleme grele, cum ar fi faza finală a olimpiadei de matematică (și de ceva ani, faza județeană, aș adăuga eu) , se adoptă un „punctaj olimpic“ , al cărui spirit este explicat mai jos :

Spiritul punctajului O.I.M.

0 puncte – Considerații nerelevante în demonstrarea problemei

1 punct - Sesizarea unui argument relevant în rezolvarea problemei sau reducerea la o problemă ce poate beneficia de linii suplimentare de demonstrare

2 puncte - Parcurgerea doar a unei secvențe dintr-o demonstrație a unei probleme , fără valorificare ulterioară a celor obținute

3 puncte - Elucidarea doar a unei jumătăți ușoare din problemă

4 puncte - Elucidarea doar a unei jumătăți semnificative din problemă (se subînțelege că partea restantă constituie o problemă mai simplă decât cea inițială)

5 puncte - Rezolvare afectată de o deficiență majoră (omisiuni care afectează structura logică a demonstrației sau pierderea caz ce constituie o problemă în sine).

6 puncte - Rezolvare afectată de o deficiență minoră (omiterea unui caz relativ simplu sau a demonstrării unei implicații ușoare)

7 puncte - Problemă complet rezolvată , cu justificări riguroase a afirmațiilor redactate. „ ...

„Apare astfel și necesitatea de a avea drept corectori profesori **buni rezolvitori de probleme** ; această calitate a profesorilor nu este

necesară doar corectării, ea este importantă și anterior(spre o bună învățare a elevului)și ulterior(pentru o corectă discutare a prestației).

Se poate aprecia în acest sens că etapa decisivă spre dobândirea acestei calități poate și trebuie realizată ca elev , când există o potrivită vioiciune spirituală și o diminuare a factorilor inhibitori.După acreditarea ca profesor funcționează în principal două „forțe“ opuse ca sens: pe de o parte se completează și actualizează tehnici algoritmice de abordare a problemelor , iar pe de altă parte vioiciunea spirituală se tocește cu vârsta , factorii inhibitori acționând și ei mai puternic ; rezultanta acestor forțe are un efect inegal:creșterea eficienței relativ la problemele ușoare , dar diminuarea ei în raport cu cele mai grele.(trebuie remarcat că sistemul nu prea recompensează profesorii pentru calitățile de rezolvitori,iar entuziasmul dezinteresat se cam topește în prezența unor necesități materiale stringente).

Diminuarea calităților de rezolvitori ale profesorilor are ca efect și evitarea surselor de probleme grele , cum ar fi G.M.(Gazeta Matematică) sau R.M.T.(Revista Matematică din Timișoara) sau chiar RMCS !!!.Temători , poate,ca elevii să nu-i pună prin întebări (justificate)în posturi penibile , profesorii de matematică ajung să fie principalii denigratori ai acestor surse care le-ar putea fi de fapt de un real ajutor...“ (În condițiile în care numărul profesorilor de matematică din județ se situează în jurul lui 300 , iar numai la etapa județeană au participat vreo 250 de elevi , trebuie să remarcăm aici că în acest moment , în Caraș-Severin există cam 30 de abonamente la G.M și cam tot atâtea la R.M.T !...așteptăm cu încredere, cu nerăbdare, cu sentimente amestecate, schimbarea acestei situații...)

Închei aici , scurt , acest poate lung punct de vedere , așteptând reacții,critici,alte puncte de vedere.Poate: „Va urma“. Poate și discuții pe tema: Cum să facem matematica mai atractivă, mai apropiată de elevi, de părinți, de profesori, de ceea ce ne înconjoară ? Poate că unele răspunsuri le găsiți și în paginile revistei noastre.

© Intrați cu încredere și curiozitate pe www.anulmatematicii.ro!!!

Surse de inspirație (bibliografie):

(1) Brânzei Dan , Brânzei Roxana – Metodica predării matematicii , Ed. Paralela 45 , Pitești , 2000

*Prof.Lucian Dragomir ,Liceul Bănățean
Oțelu-Roșu , str.Republicii 10-12*

Iașiul...un vis devenit realitate

Multe emoții, multe ore în cabinetul de mate, cu multe probleme, din multe culegeri...așa erau zilele de dinaintea Concursului de Matematica Aplicată Adolf Haimovici, etapa națională. Încrezătoare și timide, încurajate de alții, descurajate de noi, dar mai ales dornice să ajungem la Iași, așa am plecat noi, fetele de la LTL(Iuliana Florea Teodora Moldovan și Daniela Anițulesei), spre Lugoj, acolo unde urma să ne întâlnim cu ceilalți 10, întregind astfel lotul județului nostru.

Ajunse în gară la Lugoj am așteptat să vedem cu cine vom pleca la drum. Așa i-am cunoscut pe Antonia Zărnescu, Raluca Goian și Epure Monica, fetele de la Oravița, așa cum le spuneam noi. Apoi, împreună cu doamna profesoara Iulia Cecon, au ajuns și Mărgan Anuța de la Caransebeș, Silianovici Alin, Prejbean Cristina, Adam Florica, Azzola Francesca și Norocel Alina- ei făcând parte din lotul numeros de la Oțelu, și pentru lotul complet, ni s-a alăturat și Tănăsă Remus de la Moldova Nouă. Împreună, am plecat cu un tren cu care toată lumea și-ar dori să meargă, dincolo de distanța considerabilă, deoarece datorită profesorilor noștri și școlilor de unde venim am avut bilete la cușetă.

În dimineața zilei de 21 mai, am ajuns într-unul dintre cele mai frumoase orașe din România, după părerea noastră, pentru că l-am văzut a doua oară și tot nu ne săturăm(și de fiecare dată datorită Concursului Adolf Haimovici). Cât despre cazare, nu se putea mai bine: eram la 3 minute de parcul Copou.

În ziua aceea trebuia să ne relaxăm; tocmai de aceea, cu harta în mână, am plecat să vedem o parte a Iașului. Am căutat, cu ajutorul unei hărți, Casa Memorială a lui Mihail Kogălniceanu, care din păcate era în renovare și nu peste multă vreme am realizat că ne e foame. Cum auziserăm noi că la cantina UMF-ului aveau mâncare foarte bună, am decis să mergem acolo să ne potolim foamea. Ușor de zis, greu de făcut. Am tot întrebat în stânga și în dreapta despre această locație, dar oamenii nu se pricepeau să dea indicații precise. Și, încercând peste tot în zonă, am dat de o ușă mică de lemn, ultima ușă la care te-ai fi gândit că ascunde în spate o cantină... Încântați de ce am văzut, un pic obosiți și cu emoții din ce în ce mai mari, în camera noastră răsună matematica. Formule, probleme, subiecte din anii trecuți, culegeri...toată lumea repeta, pentru că ziua de sâmbătă se anunța lungă.

Iată că a sosit: ziua pe care o așteptam cu toții, ziua pentru care am ajuns la Iași, ziua concursului. Subiecte aparent grele, ușoare apoi,

multe emoții chiar și la ieșirea din săli, dar cu o profesoară care ne încuraja pe toți. Ziua lungă parcă abia acum începe, mai erau aproximativ 8 ore până la afișarea rezultatelor și noi eram cu inima cât un purice.

După probe însă, ne simțeam eliberate de stress și eram gata de o lungă sesiune de cumpărături prin Mall, care era foarte aproape de facultatea unde am susținut concursul. Oboseala își spunea cuvântul, dar nimic nu putea sta între noi și toate lucrurile (haine, pantofi, eșarfe, mici bijuterii, mici cadouri pentru cei dragi) ce urma să ni le cumpărăm...

18:30....19:00....19:30...și noi încă așteptam rezultatele. Într-un final s-au afișat, o mare de tineri curioși, apoi mulți fericiți, alții un pic dezamăgiți, dar în mod cert mult mai ambițioși pentru anul care va urma. Spre dezamăgirea noastră, nu se știa de cu seară cine a luat premiu și cine nu. Astfel că, pentru unii dintre noi, cu punctaj mai mare și cu speranțe mult mai mari, mai urma o noapte mai mult sau mai puțin plină de emoții. Plus că am mai aflat că foarte multe dintre problemele din concurs, la tehnic și la științe, au fost create de profesorul Lucian Dragomir din județul nostru ... frumoase, incitante, unele nu chiar ușoare...eram mândri și pentru asta...

În duminica festivității de premiere am avut bucuria să aflăm că lotul Carașului a obținut 4 mențiuni prin Iuli(cls a IX-a științe ale naturii), Anuța(cls. a IX-a, uman), Daniela(cls a XII-a, științe ale naturii) și Remus(cls. a XII-a, tehnic), pe care îi felicităm din suflet, cu mare drag și cărora le dorim succes și la anul, sau baftă la facultate!

După festivitatea de premiere am luat din nou Iașiul la pas căutând locuri noi de văzut și fotografiat, de data aceasta în grupulețe mai mici, fiecare mergând în alte direcții și sensuri. Ne-am relaxat cât am putut deoarece ne aștepta o călătorie de vreo 17 ore cu trenul la clasa a II-a, aparent, destul de neplăcut, dar trenul a fost locul unde am râs enorm amintindu-ne o droaie de faze amuzante din camere și în general de la Olimpiadă...

Nu putem așadar decât să mai transmitem încă odată elevilor care sunt la orice alt profil decât matematică-informatică, profesorilor lor, următorul mesaj: în matematică puteți ajunge și voi sus, prin colaborare, prin ambiție, prin studiu și ceva efort, acolo unde matematica se întâlnește, în mod fericit, cu biologia, fizica, chimia, cu științele care modelează ceea ce ne înconjoară.

Iuliana Florea, Teodora Moldovan, eleve, Reșița

Matematică la Crivaia 4 iulie-11 iulie 2010

Tabăra aceasta a fost fantastică. Bucuria, tristețea, dorința de reușită, inteligența, cunoașterea, frica și speranța de a trece peste emoții au transformat această monotonă săptămână de vară într-o fantasmagorică iluzie, ce m-a purtat în toate plăcerile și neplăcerile sentimentelor și ardorilor. Au fost șapte zile de neuitat...(Dinulică Septimiu, elev, clasa a VII-a)

Și...suntem convinși că ceea ce o să scriem aici e mult prea puțin față de ceea ce au trăit acești „spiriduși” ai matematicii, însă merită totuși amintite:

☺ ora de stingere(negociabilă), ora de trezire(unii își doreau să îi trezim mai devreme decât ne-am fi imaginat vreodată), diminețile cu aer curat și multă mișcare

☺ orele de mate...după care de fapt începea cu adevărat ziua de vacanță(după cum spuneau unii pe acolo), timpul **liber** de după masa de prânz

☺ atelierele de la ora 16...- cel mai așteptat moment al zilei, și aici merită mulțumiri:

♥ Claudiu Pușcău, regizor **din Reșița**, așa cum îi place să i se spună

♥ Radio Reșița pentru că ni l-a „dăruit” pe bunul nostru prieten Sebastian Dragomir

♥ Domnul(intenționat scris cu D) Dinulică atât pentru „cercetașul” trimis în misiune cât și pentru tot ceea ce a făcut pentru acești copii minunați

♥ serile în care căutam simboluri existente (sau inventate) din *Forrest Gump*, nopțile pline de karaoke, discoteca sau focul de tabără.

Ar fi atât de multe de povestit, încât ne-ar prinde și tabăra de la anul tot aici, cel puțin depănând amintiri. Pentru toate acestea există dvd-ul taberei(cereți-l profesorilor de la clasă, pentru ca ei să îl ceară mai departe), însă nu putem să nu amintim aici surpriza pregătită părinților și care nu a mai avut loc datorită arderii boxelor.

Asta înseamnă că a fost mare distracție, nu-i așa?

Spiridușii taberei:

Azap Denisa, Balmez Andrada, Buzescu Mălina, Cerna Miruna, Chirciu Cătălina, Ciobanu Anca, David Andrei, David Mihai, Dinulică Augustin, Dinulică Septimiu, Dolot Nicole, Gaiță Nadine, Lazăr Silviu, Murgu Teodora, Mica Hermina, Peptan Andrei, Pîrvu Ancuța, Popescu Vlad, Semenescu Raluca, Szatmari Larisa, Șandru Bogdan, Ștefănescu Andrei, Toc Teodora, Țeudan Adina, Vasiloiu Teodora, Vasilovici Camil, Vernicu Georgiana, Voicu Vlad.

Profesorii taberei și temele predate:

Luni	Prof. Camelia Pîrvu-Numere prime. Numere compuse Prof. Antoanela Buzescu- Locuri geometrice. Cercul
Marti	Prof. Otilia Bejan-Coliniaritate si concurență Prof. Nicolae Stăniloiu- Probleme de numărare
Miercuri	Prof. Tudor Deaconu- Probleme de numărare Prof. Ovidiu Bădescu- Funcții
Joi	Prof. Ramona Călin- Parte întreagă și parte fracționară Prof. Ciprian Călin- Inegalități algebrice
Vineri	Prof. Marius Șandru- Proprietăți ale triunghiurilor Prof. Irina Avrănescu- Inegalități geometrice

O, da! Asemenea distracție nu am mai avut de ceva timp! Ce bine este să îți petreci timpul cu 28 dintre vechii, dar si noii tăi amici. În catalogul prietenilor au apărut noi nume, dar și noi note. Într-adevăr, unii au absentat, dar sper că îi voi revedea la anul. Nu doresc să rămână repetenți. Fiecare inimă de aici bate într-un ritm propriu, poate unul nebunesc, unul timid, unul cuminte sau unul normal! Dar când vizionăm filmul „Forrest Gump”, inimile dansează la unison, purtate de o undă de suspans. Aici putem cerceta păduri, azimuturi, putem număra dublii pași până la următorul reper, dar haideți să ne cercetăm sufletele, să dăm la o parte numerele îngrămădite, prime sau compuse, și calculele complicate, să fim noi înșine și să ne distrăm chiar și atunci când ne este greu.

Intrând în valsul matematicii, pășind grațios printre teoreme, vom descoperi cine suntem cu adevărat, vom găsi soluția. (Dolot Nicole, clasa a VI-a)

Prof. Antoanela Buzescu, Ovidiu Bădescu, Caransebeș, Reșița

Matematica distractivă – o disciplină cu valențe creative

Poate fi matematica și distractivă ? Orice domeniu, cât de riguros, are și aspecte mai puțin formale – iar matematica nu este, din fericire, o excepție.

Matematica este considerată, în general, una din disciplinele dificile, un „instrument de tortură”, în care problemele sunt asemenea unor obstacole în cursa elevilor în acest domeniu, fiind la îndemâna oricui.

Elevii privesc de multe ori cu teamă exercițiile și problemele. Punerea unor exerciții și probleme într-o formă distractivă, prezentarea lor într-o manieră nostimă, veselă îi va face pe elevi să abordeze matematica cu zâmbetul pe buze, fără crispate, ajutându-i astfel să asimileze numeroase noțiuni matematice și să înlăture barierele care făceau din matematică o disciplină greu accesibilă.

Văzută astfel, matematica devine o „matematică distractivă”, în care totul este o invitație la joc, distracție, amuzament, învățându-i pe elevi să caute mereu soluții, să-ți pună întrebări, să-și imagineze căi diverse de rezolvare a exercițiilor și problemelor. Elevul devine interesat, iar activitățile de mare dificultate sunt efectuate fără trăirea subiectivă a efortului, ei angajându-se total în acțiune și căpătând tot mai multă siguranță și tenacitate în răspunsuri.

Elevul, sătul de ora de MATEMATICĂ OBIȘNUITĂ, dorește să iasă din tiparul „șablon” al unei ore de matematică și să învețe „și în alt fel ” matematica.

Orele de „MATEMATICĂ DISTRACTIVĂ” vor constitui o destindere psihică și mentală, stârnind totodată interesul și curiozitatea de a afla cât mai multe lucruri.

Elementul de joc, care face ca matematica să fie recreativă, poate lua diverse forme: o enigmă, un truc, un paradox, o eroare logică sau pur și simplu matematică, cu unele trăsături curioase sau amuzante.

Există multe asemănări între joc și matematică. Pentru că, oare ce altceva este un joc, decât o suită nedeterminată de probleme de rezolvat, în funcție de condițiile date? Și la urma urmelor ce altceva este matematica, decât o rezolvare de enigme? Și ce altceva este știința, dacă nu un efort sistematic de a da răspunsuri la enigmele pe care ni le propune natura?

Misterioasă și fermecătoare, satisfăcând nevoia universal umană de distracție, matematica „distractivă” ține de frumosul pur, de cea mai profundă trăire omenească – misterul. Iar interesul multor minți luminate ale lumii pentru jocul matematic nu este greu de înțeles, deoarece gândirea creatoare care se dăruiește unor astfel de subiecte este de aceeași natură cu tipul de gândire care duce la descoperirea în știință.

Exercițiile și problemele de matematică distractivă pot fi folosite cu succes în captarea atenției și pe tot parcursul unei activități didactice, dar și cum se întâmplă în ultima vreme, ca o disciplină opțională. Prin astfel de activități îl educăm pe elev să gândească ca și cum el însuși ar fi acela care descoperă adevărul, cultivându-i curiozitatea științifică, preocuparea pentru descifrarea necunoscutului.

Exemple :

1. Avem două zaruri unul alb(A) și altul roșu(R) . Fiecare zar are șase fețe numerotate (1,2,3,4,5,6). Scrieți câteva combinații ale celor două zaruri în așa fel încât suma celor două fețe de deasupra să fie 7.

2. O fetiță își ducea cârdul de găște la pășune. O gâscă mergea înaintea altor două, alta între două și alta în urma altor două. Câte găște erau în cârd?

3. Câte pastile a luat bunica, știind că doctorul i-a prescris ca în primele cinci zile să ia câte trei pastile pe zi, în următoarele trei zile câte două pastile pe zi, iar în următoarele două zile câte o pastilă pe zi și în ultimele 6 zile câte o jumătate de pastilă pe zi?

4. Când are omul tot atâția ochi câte zile dintr-un an?

5. Câte tăieturi sunt necesare pentru a împărți o bucată de pânză lungă de 10m în fâșii de câte 2m?

6. Ceasul bunicului rămâne în urmă la fiecare 3 ore, câte 2 minute. Bătrânul își potrivește ceasul după radio, la ora 21.00. Dacă nu-l mai potrivește, ce oră va arăta ceasul bunicului după 3 zile?

Problemele și exercițiile propuse sunt exerciții de „gimnastică a minții” care captează prin frumusețea conținutului și a formei. Departe de a fi simple jocuri astfel de activități reprezintă momente de efort concentrat, elevul trebuind pe rând să recepționeze mesajul și să îl

înțeleagă, să interpreteze datele, să gândească și să aleagă calea cea mai exactă de a acționa, să se concentreze la maximum pentru a efectua ce i se cere. Astfel, matematica dezvoltă gândirea creatoare a elevilor, contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, a memoriei, a judecății logice, a istețimii, pregătindu-i pe aceștia să rezolve probleme de viață pur și simplu.

Înv. Ana Modoran, Reșița

Rolul jocului didactic în predarea matematicii la clasa I

Încorporat în activitatea didactică, jocul imprimă acestuia un caracter mai viu și mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție, destindere, ceea ce previne apariția monotoniei și a plictiselii, a oboselii și fortifică energiile intelectuale și fizice ale școlarilor, generând o motivație secundară, dar stimulatorie. Jocul didactic consolidează, precizează, verifică și îmbogățește cunoștințele, pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale acestora.

Jocurile didactice sau exercițiile - joc, îmbrăcând o haină atractivă, trezesc interesul elevului pentru îndeplinirea sarcinii didactice și întrețin efortul necesar executării lui.

Jocurile pot fi : cu explicație și exemplificare, cu explicație dar fără exemplificare, fără explicație, cu simpla enunțare a sarcinii.

Jocurile didactice pot fi folosite și ca testări prin care învățătorul să-și dea seama de calitatea cunoștințelor pe care le posedă elevul, de gradul de însușire a unei deprinderi sau de nivelul de dezvoltare a unor procese psihice.

Clasificarea jocurilor :

A. În funcție de scopul și sarcina didactică :

1. ca lecții de sine stătătoare ;
2. ca momente ale lecției (captarea atenției) ;
3. în completarea lecției, intercalate sau în final ;
4. pentru aprofundarea însușirii cunoștințelor specifice unui capitol;

5. specifice unei vârste;

B. În funcție de aparatul formativ :

1. jocuri pentru dezvoltarea capacității de analiză (completează șirul - deduc regula analizând termenii șirului, apoi completează) ;

2. jocuri pentru dezvoltarea capacității de sinteză (predate în cadrul operațiilor cu numere naturale);

3. jocuri didactice pentru dezvoltarea capacității de a efectua comparații;

4. jocuri pentru dezvoltarea capacității de abstractizare și generalizare ;

5. jocuri pentru dezvoltarea perspicacității ;

Inclus inteligent în structura lecției, jocul didactic matematic poate să satisfacă nevoia de joc a copilului, dar poate în același timp să ușureze înțelegerea, asimilarea cunoștințelor, realizând o îmbinare între învățare și joc.

Avantajele jocului :

- îi determină pe copii să participe activ la lecție ;
- antrenează și pe copiii timizi și mai slabi la lecție ;
- dezvoltă spiritul de cooperare ;
- dezvoltă la copii iscusința, inventivitatea, spiritul de observație ;
- constituie o tehnică atractivă de explorare a realității ;

În școală, orice exercițiu sau problemă poate deveni joc dacă se precizează sarcinile de rezolvat și scopul urmărit, dacă se creează o atmosferă de deconectantă, trezind elevilor interesul, spiritul de concurență și de echipă.

Folosirea jocului în numerația 0-10, a operațiilor de adunare și de scădere

Primele zece numere constituie fundamentul pe care se dezvoltă întreaga gândire matematică a elevului. La conceptul de număr se ajunge progresiv după o perioada pregătitoare.

Pentru ca activitățile să fie mai plăcute și cunoștințele să fie însușite mai ușor se utilizează jocurile sub forma unor ghicitori sau poezioare deoarece ele descriu cu umor chipul cifrelor.

Procesul scrierii și rului numerelor până la 10 se face progresiv. După însușirea numerelor 0-5 se pot practica jocurile : „Ce numere au fugit ?” sau „Numărul corect”

Jocul „Numără corect”

Obiective : să perceapă numerele după auz ; să poată număra respectând succesiunea numerelor.

Sarcina didactică : ascultă și numără corect bătăile din palme și alege numărul potrivit.

Material didactic : cartonașe cu numere 0-10

Desfășurare: învățătorul bate din palme, elevul alege cartonul cu numărul corespunzător bătailor.

Jocul „Ce numere au fugit?”

Sarcina didactică : stabilirea numerelor lipsă dintr-un șir dat;

Material didactic: jetoane cu numerele 0-10, tabele cu numere de la 0 la 10.

Desfășurarea: pe echipe sau individual ; elevul vine și pune la locul potrivit numărul care lipsește.

Jocul „Ce semn s-a ascuns ?”

Scopul : Exersarea deprinderii de calcul, folosirea corectă a semnelor grafice (+,-);

Regula jocului : Elevii trebuie să găsească ce semn de calcul a dispărut.

Desfășurarea : Se va scrie pe tablă o coloana de exerciții cu adunări și scăderi :

$$2+5=7 \quad 8-2=6 \quad 4+3=7 \quad 9-4=5 \quad 6+3=9 \quad 7-2=5$$

Învățătorul va șterge semnele de calcul. Elevii vor ieși și vor completa exercițiile.

Rolul învățătorului

- să imprime un anumit ritm jocului ;
- să mențină atmosfera de joc ;
- să evite momentele de monotonie ;
- să stimuleze inițiativa și inventivitatea copiilor ;
- să urmărească comportarea elevilor ;
- să activeze toți copiii la joc ;

La sfârșitul jocului se fac aprecieri, recomandări și evaluări individuale sau generale.

PROBĂ DE EVALUARE

1. Rezolvați, apoi faceți proba:

$$367 + 31 =$$

$$425 - 174 =$$

.....

.....

2. Completați cu cifre corespunzătoare:

$$2 \dots 5 +$$

$$6 \dots \dots -$$

$$3 \dots 8 +$$

$$7 \ 2 \ 5 -$$

$$\dots 3 \dots$$

$$\dots 4 \ 8$$

$$\dots 9 \ 1$$

$$\underline{2 \dots \dots}$$

$$3 \ 7 \ 9$$

$$= 4 \ 1$$

$$8 \ 5 \ 9$$

$$4 \ 8 \ 2$$

3. Măriți cu 9 diferența dintre cel mai mare număr impar scris cu trei cifre distincte și cel mai mic număr par scris cu două cifre identice.

4. Încercuți exercițiul care are ca rezultat numărul scris deasupra coloanei:

200	35	431
995 – 795	514 – 510	266 + 206
521 + 269	195 – 170	121 + 211
152 + 48	211 - 93	680 – 249

5. Aflați valoarea necunoscutei din exercițiile de mai jos:

$$329 + a = 631 \qquad 145 - b = 25 \qquad x - 9 = 264$$

.....

6. La o seră sunt 570 fire de lalele, 120 fire de zambile și cu 335 fire frezii mai puțin decât fire de lalele. Din totalul de flori s-au vândut 638 fire flori. Câte fire de flori au mai rămas ?

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

I₁. FB – rezolvă corect exercițiile, efectuând proba prin toate modalitățile;

B – rezolvă corect exercițiile, prezentând greșeli la efectuarea probei;

S – rezolvă corect exercițiul, prezentând greșeli la efectuarea probei;

I₂. FB – completează corect toate spațiile cu cifrele corespunzătoare;

B – completează cu greșeli exercițiul;

C – completează cu greșeli exercițiul;

S – completează cu greșeli grave exercițiile (cantitativ – un sfert din numărul total de exerciții);

I₃. FB – recunoaște și aplică semnificația critică a denumirii numerelor, transpunând corect terminologia specifică în operațiile indicate și le rezolvă corect;

B – identifică și aplică corect semnificația critică a denumirii numerelor, transpunând corect terminologia specifică în operațiile indicate, rezolvă însă cu greșeli operațiile indicate;

S – identifică și aplică lacunar semnificația critică a denumirii numerelor, transpunând corect terminologia specifică în operațiile indicate, dar prezintă greșeli în calcul.

I₄. FB – identifică corect toate exercițiile ce corespund rezultatelor indicate;

B - identifică cu erori exercițiile corespunzătoare rezultatelor de deasupra coloanei;

S – rezolvă cu greșeli, identificând din punct de vedere cantitativ un sfert din exercițiile ce corespund rezultatelor indicate.

I₅. FB – rezolvă corect toate trei exercițiile de aflare a termenului necunoscut;

- marchează corect numărul ce reprezintă suma numerelor ce constituie valoarea necunoscutelor din exemplele cu termen necunoscut;

B – găsește doar două din valorile corecte ale necunoscutelor din exercițiul cu termen necunoscut;

S – găsește doar una din valorile corecte ale necunoscutelor din exercițiul cu termen necunoscut.

I₆. FB – rezolvă corect problema prin una din modalitățile învățate (sub formă de exercițiu sau cu plan de rezolvare);

B – rezolvă problema, prezentând greșeli de calcul;

S – rezolvă problema, prezentând greșeli la nivelul identificării operațiilor induse de enunțul problemei.

Înv. Elisaveta Vlăduț, Inst. Ozana Drăgilă, Reșița

Probleme cu mici probleme

Ne propunem în rândurile următoare să abordăm câteva probleme – test, care vizează mai mult spiritul de observație, perspicacitatea, chiar cunoașterea limbii române și nu atât de mult cunoștințele matematice. În plus, încercăm astfel să suplینim, e drept, în mică măsură, absența din revistă a soluțiilor problemelor propuse pentru ciclul primar.

Ni s-a părut utilă abordarea având în vedere și răspunsurile primite de la elevi la trei probleme publicate în revista noastră, anume:

II.50 Dintr-un șir de mai multe cuvinte, stabilim să tăiem cuvântul care nu are proprietatea pe care celelalte cuvinte o au. Arătați, justificând răspunsul, că din șirul de cuvinte : *cal, oaie, porc, rață, vacă*, putem tăia succesiv cel puțin trei cuvinte.

III.49 Care dintre următoarele numere nu are proprietatea pe care o satisfac celelalte patru numere: 161, 251, 352, 413 și 530? Justificați răspunsul.

III.50 Pisicile născute din motan alb și pisică neagră sunt mincinoase, iar cele născute din motan negru și pisică albă spun adevărul.

Un câine, prieten al pisicilor, a întrebat o pisică: *Ce fel de tată ai tu, alb sau negru ?* Pisica a răspuns și a fugit.

Din păcate, cățelul nu a auzit răspunsul și a întrebat o altă pisică, prezentă la discuția anterioară : *Ce fel de tată a spus că are?*

A spus că are tatăl negru – a zis a doua pisică.

Ce fel de tată are a doua pisică ?

Înainte de a discuta despre problemele în cauză, vă propunem altele, care fac parte, mai mult sau mai puțin din *folclorul* celor de acest gen:

(1) Care dintre următoarele cuvinte credeți că ar trebui tăiat și explicați de ce: *brad, crap, crin, porc, carte, cort ?*

Răspunsuri posibile: a) *carte*, deoarece e singurul care are două vocale, celelalte au doar câte una singură; b) *carte*, deoarece e singurul care are 5 litere, celelalte sunt formate din 4 litere; c) *carte*, e singurul care are ultima literă o vocală; d) găsiți alt răspuns ?

(2) Care dintre următoarele cuvinte credeți că ar trebui tăiat și explicați de ce: *drag, dar, rar, des, dud ?*

Răspunsuri posibile: a) *rar*, e singurul care începe cu o altă literă decât celelalte; b) *drag*, singurul care începe cu două consoane; c) *drag*, singurul care are 4 litere, celelalte au toate câte 3 litere; d)?

Observații: (1) în orice concurs, orice justificare, explicație corectă, logică, atrage punctajul corespunzător; (2) astfel de întrebări nu sunt potrivite pentru itemi de completare, care nu necesită justificări.

(3) Care dintre următoarele cuvinte credeți că nu își are locul în următorul șir și explicați de ce: *carpen, salcie, arin, stejar?*

(1) *arin*, e singurul care nu are 6 litere ca și celelalte; (2) *salcie*, e singurul care nu conține grupul de litere succesive *ar*; (3) ?

(4) Dacă " $2 + 3 = 6$ ", " $3 + 4 = 12$ ", " $4 + 2 = 8$ ", cât este " $5 + 3$ " ?

Răspuns: 15. Se presupune că simbolul "+", pentru cei care ar învăța calculele astfel, înseamnă ceea ce am învățat noi că este cel pentru înmulțire. Ar fi probabil mai simplu dacă întrebarea ar apărea sub forma: Dacă $2 \square 3 = 6$, $3 \square 4 = 12$ și $4 \square 2 = 8$, cât este $5 \square 3$?

Observație: Astfel de probleme pun, de obicei, elevul (sau pe cel care încearcă să rezolve) în situații noi, neântâlnite; credem că pentru asta trebuie să ne și pregătim: viața e plină de neprevăzut...

(5) Care dintre următoarele numere ar trebui tăiat și de ce ?

3212, 1261, 1134, 4112, 6211.

Răspunsuri: (1) 4112, produsul cifrelor sale este 8, pe când toate celelalte numere au produsul cifrelor egal cu 12; (2) 1134, suma cifrelor este un număr impar, pe când toate celelalte au suma cifrelor numere pare; (3) ?

(6) Care dintre următoarele fracții nu are proprietatea pe care celelalte o au?

$$\frac{12}{17}, \frac{13}{25}, \frac{14}{27}, \frac{15}{32}, \frac{16}{35}, \frac{17}{40}.$$

Răspuns: (1) $\frac{13}{25}$, deoarece diferența dintre numitor și numărător este $12 = 3 \cdot 4$, pe când această diferență, la fiecare dintre celelalte fracții, este un număr prim. (2) ?

(7) Completați cu următoarele trei numere următorul șir:
2, 5, 8, 11, ...

Observație: Personal, nu ne plac astfel de “șarade”. E altceva dacă cerem explicații, justificări în alegere sau dacă spunem clar regula (fiecare număr se obține din cel precedent prin adunarea unui același număr... dar atunci ce mai evaluăm ?, ar spune unii...); măcar să dăm inițial mai muți termeni...

Iată ce s-ar putea scrie dacă lăsăm enunțul așa cum este:

(1) 14, 17, 20. Evident, cam toți ar scrie așa, observând că șirul se formează adunând același număr, 3, la termenul precedent (avem deci o progresie aritmetică); devine mai interesant să observăm termenul general al șirului în aceste condiții, adică numărul de pe locul n , notat cu a_n (de exemplu). Aici avem $a_n = 3n - 1$. Pentru a studia dacă, să zicem, 2009 este termen al acestui șir, e suficient să studiem dacă există $n \in \mathbb{N}^*$ pentru care $3n - 1 = 2009$.

(2) în condițiile date, putem observa, mai greu probabil, și următoarele: $8 = 2 + 5 + 1$, $11 = 5 + 8 - 2$, $22 = 8 + 11 + 3$, $29 = 11 + 22 - 4, \dots$, așadar următoarele numere ar putea fi și 22, 29, 56. Relația prin care se deduc succesiv termenii este în acest caz:

$a_n = a_{n-2} + a_{n-1} + (-1)^{n-1} \cdot (n-2)$, $\forall n \geq 3$. Determinarea formulei termenului general e ceva mai complicată și nici nu ne-am propus să facem asta aici.

(8) Care cuvânt, dintre următoarele cinci, nu se potrivește cu celelalte? *Roz, roșu, soare, galben, portocaliu.*

Răspuns: (1) *soare*, e singurul care nu reprezintă numele unei culori

(acesta este răspunsul indicat de sursa problemei: test internet);

(2) *roz*, singularul cuvânt cu un număr impar de litere; (3) ?

(9) Scrieți numărul corespunzător în locul semnului de întrebare, observând regula de formare a celorlalte coloane:

$\begin{bmatrix} 2 \\ 4 \\ 5 \\ 30 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ 10 \\ 40 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 4 \\ 6 \\ 5 \\ 50 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ ? \\ 60 \end{bmatrix}$
---	--	---	---

Răspuns: 12. Observăm că suma primelor două numere din fiecare coloană, înmulțită cu al treilea număr, dau ca rezultat al patrulea număr din respectiva coloană. Găsiți și altă regulă ?

(10) Să revedem acum o problemă propusă la ultima ediție a concursului revistei noastre elevilor de clasa I:

Completați ultimul tablou, respectând regula din celelalte tablouri:

5	3		4	2		1	6		8	
0	2		3	5		7	2		1	4

Răspuns: 5. Era suficient să observăm că, pentru fiecare tablou, suma numerelor din fiecare coloană este aceeași (5 pentru primul tablou, 7 pentru al doilea, 8 pentru al treilea și 9 pentru ultimul).

Să revenim acum la problemele din revista noastră:

II.50 De la bun început, pledez încă o dată pentru citirea cu atenție a fiecărui cuvânt din enunțul unei probleme; “succesiv” înseamnă “progresiv, treptat, unul după altul, pe rând”... în plus, enunțul face referire la proprietățile cuvintelor, nu ale înțelesurilor substantivelor pe care le reprezintă...Ca să fie însă clar, se acceptă orice soluție corectă, justificativă, care respectă *cerințele* enunțului.

Dacă am numărat bine, am primit 28 de soluții corecte sau aproape corecte.

Răspunsuri: (1) Putem tăia, succesiv, cuvintele: *cal* – e format din 3 litere, pe când celelalte au proprietatea că au 4 litere; *porc* – are a doua vocală “o”, pe când celelalte au proprietatea că pe locul al doilea au vocala “a”; *oaie* – nu are nicio consoană; celelalte cuvinte au câte două.(soluție identică cu cea a autorului problemei, oferită de eleva Ciobanu Elena;soluții asemănătoare, legate de silabe: Lazarov Andrei, Vețan Denis, Pervulescu Răzvan, Remo Tommy, Lohon Adriana, Racoceanu Rareș)

Variațiuni diverse conduc la același rezultat logic corect:

(2) **cal, oaie, porc** – nu conțin “a” și “ă”, iar *rață* și *vacă* le conțin.

(Potocean Teodora Aura). Cum tăiem însă *succesiv* câte un cuvânt ?

(3) **cal, oaie, porc** – unii elevi au observat formația “consoane – vocale...”, dar, repetăm, cum se face eliminarea succesivă ? (Maletici Iasmina, Cicortaș Raul Andrei)

Observații: (a) Chiar dacă taie *rața*, redactarea unora dintre elevi e corectă dacă știm bine zoologie și limba română (enunțul !!!): Groza Adrian, Angheloni Denisa, Cionca Cosmin, Staicu Ariana, Cîrdei Bogdan, Boncalo Sebastian, Pădurean Daniel.(b) Unii elevi au tăiat corect peste cuvinte, dar nu au explicat nimic ! (c) au mai fost încercări legate de lână, lapte, blană, mărime...încercările sunt oricum lăudabile.

III.49 Răspunsuri:

(1) numărul 352. Cei mai mulți dintre elevi au observat că suma cifrelor acestuia este 10, pe când celelalte numere au aceeași proprietate: suma cifrelor este egală cu 8.

(2) numărul 161, deoarece toate celelalte au la cifra zecilor un număr impar(Muntean Anda, Pîrvu Cristina)

(3) numărul 161, deoarece este singularul care nu are toate cifrele diferite(Potocean Teodora Aura, Lazarov Andrei, Lohon Ariana, Pătru Ralph Antonio). *Remarcă*: Elevii al căror nume este subliniat au găsit două variante corecte de răspuns...Cu minim efort, mai găsim:

(4) numărul 251, deoarece produsul cifrelor sale nu este multiplu de 6, pe când toate celelalte numere au această proprietate.

Observații:(a)Evident, toți elevii care au justificat complet alegerea unui răspuns corect, au primit punctaj maxim(10 puncte).(b) Există prejudecata conform căreia astfel de probleme nu au ce căuta ca și subiecte de concurs(probabil din comoditatea evaluatorilor).Gândiți-vă doar că există elevi care *caută* și *găsesc* mai multe soluții !

III.50 Singura informație pe care o avem provine de la a doua pisică, așadar cred că despre caracterul ei trebuie să vorbim(decide despre părinți?)

(1) Dacă tatăl ei este alb, ea e mincinoasă, deci afirmația ei este falsă, așadar ar trebui să credem că prima pisică a spus că are tatăl alb(nu negru). Dacă însă aceasta(prima pisică) are tatăl alb, ea este mincinoasă, deci în momentul în care spune că tatăl ei este alb, ea minte, deci are tatăl **negru**.

(2) Dacă pisica a doua(referitor la ea purtăm deci discuția)spune adevărul, atunci prima pisică are clar tatăl un motan **negru**.

Așadar, orice cale alegem, prima pisică are tatăl negru, deci a doua a spus adevărul și, în concluzie, și tatăl ei este un motan **negru**.

Observații:

(a) Redactând acum soluția, ne dăm seama că problema nu e foarte ușoară (dar e frumoasă); poate era mai nimerită la o clasă superioară (mea culpa)...oare câți elevi dintr-o clasă de a IX a mate – info ar rezolva corect problema?... (b) sper că am numărat bine și de data aceasta: am primit 6 încercări mai serioase de soluții... (c) o soluție total corectă, analizând însă cazurile posibile în funcție de prima pisică, am primit de la eleva Balmez Cristina Maria; (d) o rezolvare apropiată de cea pe care am prezentat-o am primit de la eleva Potocean Teodora Aura;

(e) surpriza plăcută de final: soluția prezentată de eleva Suteanu Sara (soluție pe care am parcurs-o la “închiderea ediției”): Prima pisică a spus că are tatăl **negru**, indiferent de categoria din care face parte. (N.R.Cred că putem spune chiar mai mult: orice pisică ar întreba cățelul, răspunsul ar fi același: tată **negru**, pentru că: dacă pisica minte, ea va spune că are tata negru, iar dacă spune adevărul, va da același răspuns). Pentru că a doua pisică confirmă ce a spus prima pisică, înseamnă că ea spune adevărul, deci are tatăl motan **negru**. Corect, felicitări !

Probleme propuse:

- (1) Care cuvânt credeți că nu își are locul în următorul șir (explicați):
citire, muzică, pătrat, rotund, artist, uitare.
- (2) Care dintre următoarele numere nu are proprietatea pe care celelalte numere o au: 165, 286, 341, 495, 583, 672.
- (3) Observați (și explicați) regula de completare a primelor trei dreptunghiuri și, respectând aceeași regulă, înlocuiți semnul de întrebare din ultimul dreptunghi.

3	6
9	2

4	8
16	2

6	2
3	4

8	2
4	?

- (4) Ce număr trebuie pus în locul semnului de întrebare și de ce? :

$$20 \nearrow 32 \searrow 8 \nearrow 20 \searrow 5 \nearrow ?$$

- (5) Completați spațiile punctate: Dacă Radu este 1234, iar Ionel este 56789, atunci Adriana este ....., iar Relu este .....
- (6) Se numește *pas* îndepărtarea dintr-un șir de numere a unui grup de două numere care au o aceeași proprietate și pe care celelalte numere nu o au. Studiați dacă, după trei *pași* succesivi, pot fi îndepărtate toate numerele din șirul: 125, 128, 350, 414, 451, 514.

Spor la treabă !

Aprecieri de final: Felicitări elevilor și dascălilor lor care au condus la redactarea acestui material.

Concluzie finală(mai ales pentru dascăli și părinți): Puneți copiii în situația de a gândi, de a alege logic, apoi discutați, corectați, acceptați, laudați, bucurați-vă împreună.

Încheiere: Sperăm că exemplele prezentate vi s-au părut cel puțin utile. Credem că astfel de probleme, începând chiar cu clasa I, contribuie, pas cu pas, la formarea gândirii abstracte, la descoperirea inteligenței analitice, a aptitudinilor matematice(și nu numai). Părerea mea.

Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

Marginile unei mulțimi

Partea I

Un concept fundamental în analiza matematică este cel de margine (inferioară și superioară) a unei mulțimi de numere reale. Vom vedea că acesta stă la baza unor rezultate teoretice și servește în abordarea unor categorii de aplicații. Vom începe cu unele noțiuni introductive.

Definiția 1. O mulțime nevidă $A \subset \mathbb{R}$ se numește minorată sau mărginită inferior dacă există $m \in \mathbb{R}$ astfel încât $m \leq a, \forall a \in A$. În acest caz numărul m se numește minorant al mulțimii A .

Definiția 2. O mulțime nevidă $A \subset \mathbb{R}$ se numește majorată sau mărginită superior dacă există $M \in \mathbb{R}$ astfel încât $a \leq M, \forall a \in A$. În acest caz numărul M se numește majorant al mulțimii A .

Definiția 3. O mulțime nevidă $A \subset \mathbb{R}$ se numește mărginită dacă este mărginită inferior și superior, adică dacă există $m, M \in \mathbb{R}$ astfel încât $m \leq a \leq M, \forall a \in A$.

Definiția 4. O mulțime nevidă $A \subset \mathbb{R}$ se numește nemărginită inferior (superior) dacă nu are niciun minorant (majorant).

Exemple.

1. Mulțimea $\mathbb{N}$ a numerelor naturale este mărginită inferior (0 este un minorant al acesteia) și nemărginită superior.
2. Mulțimile $\mathbb{Z}, \mathbb{Q}, \mathbb{R}$ sunt nemărginite inferior și superior.
3. Mulțimea $A = (0, 1]$ este mărginită inferior (0 este un minorant) și superior (1 este un majorant).

Definiția 5. Fie $A \subset \mathbb{R}$ o mulțime nevidă. Un număr real m se numește margine inferioară (sau infimum) a mulțimii A dacă este cel mai mare minorant al mulțimii A . Marginea inferioară a unei mulțimi, dacă există, este unică și se notează $\inf(A)$.

Exemplu. Dacă $A = (0,1]$ atunci $\inf(A) = 0$.

Definiția 5. Fie $A \subset \mathbb{R}$ o mulțime nevidă. Un număr real M se numește margine superioară (sau supremum) a mulțimii A dacă este cel mai mic majorant al mulțimii A . Marginea superioară a unei mulțimi, dacă există, este unică și se notează $\sup(A)$.

Exemplu. Dacă $A = (0,1]$ atunci $\sup(A) = 1$.

Vom accepta următoarea axiomă, specifică mulțimii numerelor reale.

Axioma lui Cantor. Orice mulțime nevidă de numere reale mărginită inferior admite margine inferioară.

Observație. Afirmatia anterioară nu este valabilă de exemplu pe mulțimea numerelor raționale. De exemplu, mulțimea

$A = \{x \in \mathbb{Q} / x^2 < 3\}$ este mărginită superior în $\mathbb{Q}$ (2 este majorant în $\mathbb{Q}$ al mulțimii), dar nu există $\sup(A)$ în $\mathbb{Q}$. Această axiomă permite să afirmăm că orice mulțime nevidă mărginită de numere reale are atât margine inferioară cât și margine superioară. Dacă $A \subset \mathbb{R}$ este o mulțime nemărginită inferior, atunci ea nu admite niciun minorant. În acest caz vom considera că $\inf(A) = -\infty$. Analog, dacă mulțimea $A \subset \mathbb{R}$ este nemărginită superior, vom considera $\sup(A) = \infty$. Vom nota $\overline{\mathbb{R}} = \mathbb{R} \cup \{-\infty, \infty\}$. Cu acestea axioma lui Cantor se extinde în $\overline{\mathbb{R}}$ după cum urmează:

Orice mulțime nevidă de numere reale admite în $\overline{\mathbb{R}}$ margine inferioară și margine superioară.

Exemple. Avem $\inf(\mathbb{N}) = 0$, $\sup(\mathbb{N})$ nu există în $\mathbb{R}$, dar $\sup(\mathbb{N}) = \infty$ în $\overline{\mathbb{R}}$. De asemenea $\inf(\mathbb{Z})$ și $\sup(\mathbb{Z})$ nu există în $\mathbb{R}$, dar $\inf(\mathbb{Z}) = -\infty$, $\sup(\mathbb{Z}) = \infty$ în $\overline{\mathbb{R}}$. Dacă $A \subset \mathbb{R}$ este o mulțime nevidă și $\inf(A) \in A$, atunci $\inf(A) = \min(A)$, unde $\min(A)$ este cel mai mic element al lui A . Analog, dacă $\sup(A) \in A$, atunci $\sup(A) = \max(A)$, unde $\max(A)$ este cel mai mare element al lui A .

Vom prezenta în continuare unele caracterizări pentru infimumul și supremumul unei mulțimi de numere reale, utile în aplicații, și unele rezultate teoretice de bază care derivă din Axioma lui Cantor.

Propoziția 1. Fie $A \subset \mathbb{R}$ o mulțime nevidă și $m \in \mathbb{R}$. Atunci $m = \inf(A)$ dacă și numai dacă au loc simultan:

- a) $m \leq x, \forall x \in A$;
- b) $\forall \varepsilon > 0$, există $x \in A$ astfel încât $x < m + \varepsilon$.

Demonstrație. Dacă $m = \inf(A)$, atunci m este minorant al lui A , deci are loc a). Fie $\varepsilon > 0$. Cum m este cel mai mare minorant al lui A , rezultă că $m + \varepsilon$ nu este minorant al lui A , deci există $x \in A$ astfel încât $x < m + \varepsilon$, ceea ce probează b). Reciproc, din a) rezultă că m este minorant al lui A . Presupunem că m nu este cel mai mare minorant al lui A și fie $m_0 = \inf(A)$, deci $m < m_0$. Alegând $\varepsilon = m_0 - m > 0$, conform b), există $x \in A$ astfel încât $x < m + (m_0 - m) = m_0$, ceea ce contrazice faptul că m_0 este minorant al lui A . Deci $m = \inf(A)$.

Observație. Analog se demonstrează că dacă $A \subset \mathbb{R}$ este o mulțime nevidă și dacă $M \in \mathbb{R}$, atunci $M = \sup(A)$ dacă și numai dacă au loc simultan:

- a) $x \leq M, \forall x \in A$;
- b) $\forall \varepsilon > 0$, există $x \in A$ astfel încât $x > M - \varepsilon$.

Propoziția 2. Fie $A \subset \mathbb{R}$ o mulțime nevidă și $\alpha = \inf(A) \in \overline{\mathbb{R}}$. Dacă $\alpha \notin A \Rightarrow \exists$ un șir $(x_n)_n$ de numere din A astfel încât $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \alpha$.

Demonstrație. Să presupunem pentru început că $\alpha \in \mathbb{R}$. Conform Propoziției 1, pentru $\varepsilon = \frac{1}{n}$ există $x_n \in A$ astfel încât $x_n < \alpha + \frac{1}{n}, \forall n \in \mathbb{N}^*$. Atunci $\alpha \leq x_n < \alpha + \frac{1}{n}, \forall n \in \mathbb{N}^*$, și deci $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \alpha$. Dacă $\inf(A) = -\infty$, atunci pentru fiecare $n \in \mathbb{N}^*$, există $x_n \in A$ astfel încât $x_n \leq -n$ (deoarece $-n$ nu este minorant al lui A) și deci $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = -\infty$.

Teorema 3 (Weierstrass). Orice șir de numere reale monoton și mărginit este convergent.

Demonstrație. Să presupunem că $(x_n)_n$ este un șir de numere reale crescător și mărginit superior. Atunci mulțimea $A = \{x_n / n \in \mathbb{N}\}$ fiind mărginită superior admite supremum, conform Axiomei lui Cantor, și fie $l = \sup(A) \in \mathbb{R}$. Vom arăta că $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = l$. Într-adevăr, fie $\varepsilon > 0$ arbitrar fixat. Conform observației de la Propoziția 1, există $n_\varepsilon \in \mathbb{N}$ astfel încât $x_{n_\varepsilon} > l - \varepsilon$. Cum $(x_n)_n$ este un șir crescător, rezultă că $l - \varepsilon < x_n \leq l, \forall n \geq n_\varepsilon$, ceea ce arată că $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = l$. Analog se demonstrează că dacă $(x_n)_n$ este un șir de numere reale descrescător și mărginit inferior, atunci $(x_n)_n$ este convergent.

Lema 4 (Cesaro). Dacă $(a_n)_n$ este un șir mărginit de numere reale, atunci el conține un subșir convergent.

Demonstrație. Fie mulțimea $A = \{a_n / n \in \mathbb{N}\}$. Cum A este nevidă și mărginită, conform Axiomei lui Cantor, există $\inf(A) \in \mathbb{R}$. Dacă $\inf(A) \notin A$, conform Propoziției 2, rezultă că există un subșir $(a_{k_n})_n$ al lui $(a_n)_n$ astfel încât $\lim_{n \rightarrow \infty} a_{k_n} = \inf(A)$, ceea ce probează lema. Dacă $\inf(A) \in A$, fie $b_1 = \inf(A)$ și $A_1 = A \setminus \{b_1\}$. Inductiv, definim $A_n = A_{n-1} \setminus \{b_n\}, n \in \mathbb{N}^*$, unde $A_0 = A$ și $b_k = \inf(A_{k-1}), k \in \mathbb{N}, k \geq 2$. Această construcție se oprește dacă există $n_0 \in \mathbb{N}$ astfel încât $\inf(A_{n_0}) \notin A_{n_0}$, caz în care există un subșir $(a_{k_n})_n$ al lui $(a_n)_n$ cu $\lim_{n \rightarrow \infty} a_{k_n} = \inf(A_{n_0})$, deci $(a_n)_n$ conține un subșir convergent. Dacă însă $\inf(A_n) \in A_n, \forall n \in \mathbb{N}^*$, atunci șirul $(b_n)_n$ astfel construit este un subșir crescător și mărginit al șirului $(a_n)_n$, deci, conform Teoremei 3, $(b_n)_n$ este convergent.

Propoziția 5. Dacă $f: I \rightarrow \mathbb{R}$ este o funcție monotonă pe intervalul I , atunci limitele laterale ale funcției f în orice punct din interiorul lui I există și sunt finite.

Demonstrație. Fără a restrânge generalitatea putem presupune că f este crescătoare, și fie x_0 un punct din interiorul lui I . Vom arăta că $f(x_0 - 0)$ există și este finită, celălalt caz fiind analog. Fie mulțimea $A = \{f(x) / x < x_0\}$. Atunci $f(x) \leq f(x_0), \forall x \in A$, deci A este mărginită superior, deci există $\sup(A) = \alpha \in \mathbb{R}$. Vom arăta că $f(x_0 - 0) = \alpha$, folosind criteriul cu vecinătăți. Într-adevăr, fie $(\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon)$ o vecinătate arbitrară a lui α ($\varepsilon > 0$). Atunci există $x_\varepsilon < x_0$ astfel încât $f(x_\varepsilon) \in (\alpha - \varepsilon, \alpha]$ (în caz contrar ar rezulta că $f(x) \leq \alpha - \varepsilon, \forall x < x_0$, deci α nu ar fi cel mai mic majorant al mulțimii A). Cum f este crescătoare rezultă că $f(x) \in (\alpha - \varepsilon, \alpha], \forall x \in (x_\varepsilon, x_0)$, ceea ce arată că există $f(x_0 - 0)$ și $f(x_0 - 0) = \alpha$.

Propoziția 6. Fie $f : (a, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ o funcție monotonă. Atunci există $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$.

Demonstrație. Putem presupune că f este crescătoare, celălalt caz fiind analog. Fie mulțimea $A = \{f(x) / x \in (a, +\infty)\}$. Dacă mulțimea A este nemărginită superior, atunci pentru orice $\varepsilon \in \mathbb{R}$ există $x_\varepsilon \in (a, +\infty)$ astfel încât $f(x_\varepsilon) > \varepsilon$. Cum f este crescătoare, rezultă că $f(x) > \varepsilon, \forall x \geq x_\varepsilon$, deci $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = +\infty$. Dacă însă A este mărginită superior, fie $\alpha = \sup(A)$. Cu un argument asemănător celui din Propoziția 5, se obține că $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \alpha$.

Lema 7. Fie $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ o funcție continuă astfel încât $f(a) \cdot f(b) < 0$. Atunci există $c \in [a, b]$ astfel încât $f(c) = 0$.

Demonstrație. Să presupunem de exemplu că $f(a) < 0$ și $f(b) > 0$. Fie atunci mulțimea $A = \{x \in [a, b] / f(x) < 0\}$. Cum A este nevidă ($a \in A$) și mărginită rezultă că există $\sup(A) =: c \in [a, b]$. Dacă $f(c) < 0$, cum f este continuă, rezultă că există $\varepsilon > 0$ astfel încât $[c, c + \varepsilon] \subset [a, b]$ și $f(x) < 0, \forall x \in [c, c + \varepsilon]$, și atunci $c + \varepsilon$ este element

al lui A , deci c nu este majorant al lui A , fals. Dacă $f(c) > 0$, atunci de asemenea din continuitatea lui f rezultă că există $\varepsilon > 0$ astfel încât $[c - \varepsilon, c] \subset [a, b]$ și $f(x) > 0, \forall x \in [c - \varepsilon, c]$, deci $c - \varepsilon$ este majorant al lui A , ceea ce contrazice faptul că $\sup(A) = c$. Din cele de mai sus rezultă că $f(c) = 0$, ceea ce încheie demonstrația.

Teorema 8. Fie $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ continuă. Atunci f este mărginită și își atinge marginile, adică există $u, v \in [a, b]$ și $m, M \in \mathbb{R}$ astfel încât $m = f(u) \leq f(x) \leq f(v) = M, \forall x \in [a, b]$.

Demonstrație. Considerăm mulțimea $A = \{f(x) / x \in [a, b]\}$. Atunci există $\inf(A)$ și $\sup(A)$ în $\overline{\mathbb{R}}$. Vom arăta că $\sup(A) \in A$. Să presupunem că $\sup(A) \notin A$. Atunci, conform Propoziției 2, există un șir $(x_n)_n$ de elemente din $[a, b]$ astfel încât $\lim_{n \rightarrow \infty} f(x_n) = \sup(A)$. Cum $(x_n)_n$ este mărginit, conform Lemei 4, acesta conține un subșir $(x_{k_n})_n$ convergent la un element $\alpha \in [a, b]$. Funcția f fiind continuă în α , se obține că $f(\alpha) = \lim_{n \rightarrow \infty} f(x_{k_n}) = \sup(A)$, deci $\sup(A) \in A$, contradicție. Așadar $\sup(A) \in A$, și, analog $\inf(A) \in A$. Așadar există $u, v \in [a, b]$ astfel încât $f(u) = \inf(A)$ și $f(v) = \sup(A)$. Luând $m = f(u)$ și $M = f(v)$, demonstrația se încheie.

În numărul viitor al revistei vom prezenta unele aplicații care folosesc Axioma lui Cantor și rezultate deduse din aceasta.

Bibliografie

1. M. Burtea, G. Burtea, Manual de Matematică M1, clasa a XI-a, Editura Carminis, Pitești, 2004.
2. C. Mortici, 600 de probleme, Editura Gil, Zalău, 2001.
3. M. Megan, A. Sasu, B. Sasu, Calcul diferențial în $\mathbb{R}$, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2001.
4. Colecția Gazeta Matematică.

*Marina Constantinescu, profesoară Șc. Gen. C. Săvoiu, Tg-Jiu ,
Mircea Constantinescu, profesor C.N.E.T, Tg-Jiu*

Asupra unor probleme date la examenul de titularizare din 14 iulie 2010

Aproape întotdeauna am remarcat calitatea deosebită a subiectelor de specialitate la examenul de titularizare. Anul acesta fiind în cauză (concurrent), am avut posibilitatea să mă “lupt” în direct cu ele... Bineînțeles că un concurrent nu cunoaște (sau cel puțin așa ar trebui) rezolvările din barem și prin urmare trebuie să se întrebuițeze serios pentru a descoperi o soluție în cazul problemelor mai dificile. Mi-am propus să tratez în această notă matematică câteva soluții alternative la soluțiile din barem propuse pentru două probleme care mie mi s-au părut mai deosebite.

Iată enunțul pentru problema 1 de la subiectul I:

1. Spunem că o mulțime nevidă $A \subset N$ are proprietatea (p) dacă suma oricăror două elemente ale lui A, nu neapărat distincte, nu este în A.

a) Arătați că mulțimea $\{1, 4, 6\}$ are proprietatea (p) iar mulțimea $\{1, 3, 6\}$ nu are proprietatea (p)

b) Dați un exemplu de mulțime inclusă în mulțimea $\{1, 2, \dots, 2010\}$ care are 1005 elemente și care are proprietatea (p)

c) Câte submulțimi nevide ale mulțimii $B = \{4, 5, 6, 7, 8\}$ au proprietatea (p)?

d) Arătați că dacă $A \subset \{1, 2, 3, \dots, 2010\}$ are proprietatea (p), atunci mulțimea A are cel mult 1005 elemente.

Mie unul mi s-a părut cea mai frumoasă problemă din concurs. Ceea ce mi-am propus să tratez aici este doar punctul d) care mi s-a părut a fi cel mai incitant și problematic și care cred că ar fi trebuit să facă “diferența”.

Iată pe scurt câteva observații care rezolvă acest punct d).

Notăm cu M cel mai mare element din A. Acesta poate fi număr par sau impar. Dacă $M = 2p$ atunci $2p \leq 2010$ și deci $p \leq 1005$. Definim mulțimile: $X_1 = \{1, M-1\}$, $X_2 = \{2, M-2\}$, ..., $X_{p-1} = \{p-1, p+1\}$ și $X_p = \{p, 2p = M\}$. Este evident că $A \subset X_1 \cup X_2 \cup \dots \cup X_p$ și

$card(A \cap X_i) \leq 1$ pentru fiecare i , cu $1 \leq i \leq p \leq 1005$. Cu alte cuvinte mulțimea A trebuie să se formeze cu elemente extrase din mulțimile X_i dar nu cu mai mult de un element extras din fiecare mulțime X_i . Este clar atunci că: $cardA \leq p \leq 1005$.

Dacă $M = 2p + 1$ atunci analog definim mulțimile $X_1 = \{1, M - 1\}$, $X_2 = \{2, M - 2\}$, ..., $X_p = \{p, p + 1 = M - p\}$. Este evident că $2p + 1 \leq 2009$, deci $p \leq 1004$, iar mulțimea $A - \{M\}$ este acoperită de reuniunea $X_1 \cup X_2 \cup \dots \cup X_p$ luând din fiecare mulțime X_i cel mult câte un element. Deci este clar că: $cardA \leq p + 1 \leq 1005$

O alta problemă care m-a "frământat" a fost problema 2 din același subiect I, care are următorul enunț:

2. În planul α se consideră punctele $O_1, O_2, \dots, O_{100}$, oricare trei necoliniare și mulțimea $M = \{O_1, O_2, \dots, O_{100}\}$. Se notează cu C_i cercul de centru O_i și rază 1, $C_i \subset \alpha$, $i \in \{1, 2, 3, \dots, 100\}$. Se știe că pentru orice $i, j, k \in \{1, 2, 3, \dots, 100\}$, există o dreaptă care intersectează cercurile C_i , C_j și C_k

a) Arătați că într-un triunghi ABC cu $AB \leq AC$, distanța de la B la AC este mai mică sau egală decât distanța de la C la AB.

b) Determinați numărul triunghiurilor care au toate vârfurile în mulțimea M.

c) Arătați că triunghiul $O_1O_2O_3$ are o înălțime de lungime cel mult 2.

d) Pentru fiecare $i \in \{1, 2, 3, \dots, 100\}$ se notează cu D_i cercul de centru O_i și rază 2, $D_i \subset \alpha$. Arătați că există o dreaptă care intersectează toate cercurile $D_1, D_2, \dots, D_{100}$

Mi s-a părut clar că pentru a rezolva punctul d) trebuie rezolvat mai întâi punctul c). Prin urmare am depus eforturi să rezolv mai întâi punctul c). Sigur, soluția din barem ... n-aveam de unde s-o visez...; am căutat așadar idei proprii de rezolvare, iar ceea ce voi prezenta mai departe se inspiră din ideile încercate în momentele respective.

Notăm cu d dreapta care se intersectează cu cercurile C_1 , C_2 și C_3 .
 Notăm cu X_1, X_2 și X_3 , proiecțiile punctelor O_1, O_2 și respectiv O_3 pe dreapta d . Să observăm că lungimile segmentelor O_1X_1 , O_2X_2 și O_3X_3 sunt cel mult egale cu 1. Fără a restrânge generalitatea putem presupune că X_2 este între X_1 și X_3 . Vom arăta ca în acest caz înălțimea din O_2 este mai mică decât 2. Sunt posibile următoarele situații:

1. Vârful O_2 este de aceeași parte a dreptei d cu ambele vârfuri O_1 și O_3
2. Vârful O_2 este de aceeași parte cu unul din aceste două vârfuri
3. Vârful O_2 nu este de aceeași parte cu nici unul din aceste vârfuri.

Vom folosi mai departe un rezultat ușor de demonstrat și prin urmare nu-l vom mai demonstra:

P1. O paralelă la bazele unui trapez dusă printr-un punct interior uneia din laturile neparalele determină un segment cel mult egal cu cea mai mare dintre baze.

Pentru cazul 1. am putea avea figura următoare(fig. 1)

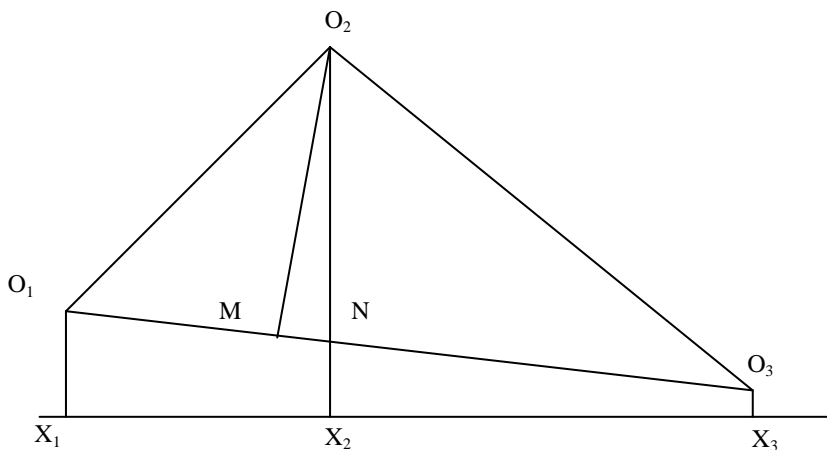

fig. 1

Dacă $M \in O_1O_3$, $O_2M \perp O_1O_3$ și $N = O_2X_2 \cap O_1O_3$ atunci triunghiul O_2MN este dreptunghic și deci $O_2M \leq O_2N \leq O_2X_2 \leq 1 < 2$

Tot pentru cazul 1. mai este posibilă și următoarea figură (fig 2)

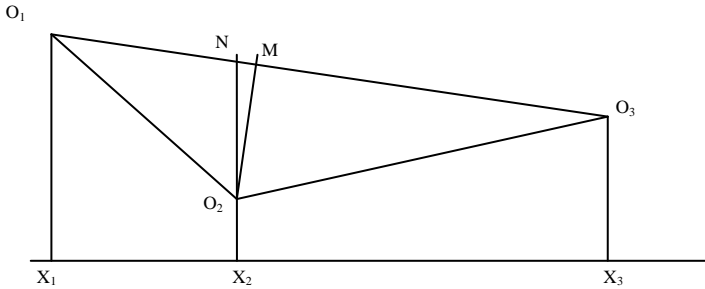

fig 2.

Și în această situație $O_2M \leq O_2N \leq NX_2 \leq \max(O_1X_1, O_3X_3) \leq 1 < 2$

Mai departe vom demonstra cazul 3. pentru care avem fig. 3

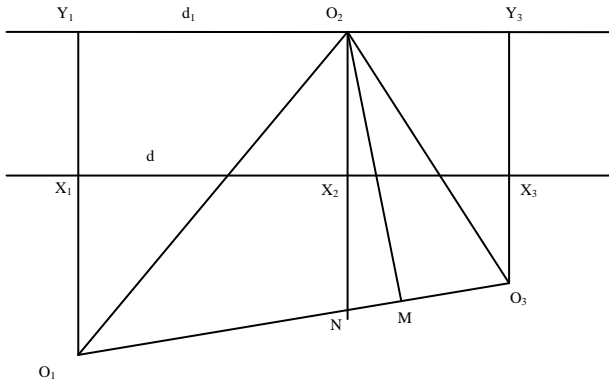

fig. 3

Am construit $d_1 \parallel d$, $O_2 \in d_1$ și am notat: $Y_1 = O_1X_1 \cap d_1$, $Y_3 = O_3X_3 \cap d_1$. Celelalte puncte au aceeași semnificație ca în cazurile anterioare. Se observă că: $O_1Y_1 = O_1X_1 + X_1Y_1 \leq 1 + 1 = 2$ și analog $O_3Y_3 = O_3X_3 + X_3Y_3 \leq 1 + 1 = 2$ și $O_2M \leq O_2N \leq \max(O_1Y_1, O_3Y_3) \leq 2$

Pentru cazul 2. considerăm următoarea figură (fig 4)

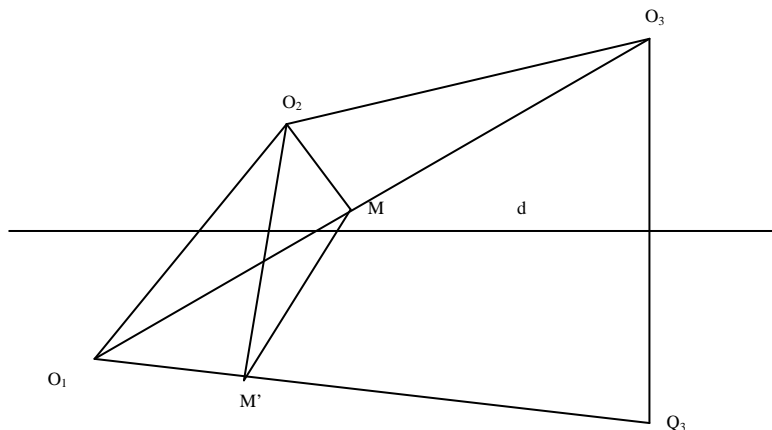

fig. 4

Am construit Q_3 simetricul lui O_3 față de d și O_2M' înălțimea din O_2 a triunghiului $O_1O_2Q_3$. Se observă că în triunghiul O_2MM' unghiul din vârful M este obtuz deci $O_2M < O_2M'$ și conform cu punctul anterior demonstrat, $O_2M' \leq 2$ și deci $O_2M < 2$.

Este evident o soluție destul de complicată însă consider că tocmai prin complexitatea ideilor de rezolvare merită o atenție deosebită. Au fost utilizate doar elemente de geometrie sintetică și deci este o soluție la nivelul clasei a VII-a. Soluția din barem mi se pare că ar fi trebuit “visată”. Cea prezentată de mine este rezultatul unei munci chinuite .... dar mai probabil să o descoperi decât cea din barem.

Nicolae Stăniloiu, profesor, Bocșa

Probleme propuse
(se primesc soluții până în data de 5 noiembrie 2010,
nu mai târziu!)

Clasa I

I.61 Suma a trei numere este 38. Aflați cele trei numere , știind că suma primelor două este 30, iar suma ultimelor două este 28.

Înv. Georgeta Turcin, Moldova – Nouă

I.62 Dacă mărim un număr cu 10 , apoi micșorăm rezultatul cu 25, obținem un număr cu 3 mai mare decât 20. Aflați numărul.

Înv. Georgeta Turcin, Moldova – Nouă

I.63 Calculează suma și diferența numerelor 16 și 3.

Înv. Elisaveta Vlăduț, Reșița

I.64 Suma a două numere este 17 . Unul din temeni este 5. Care este celălalt termen?

Înv. Elisaveta Vlăduț, Reșița

I.65 Într-o vază erau 18 garoafe. S-au vândut 13 garoafe. Câte garoafe au rămas în vază?

Înv. Elisaveta Vlăduț, Reșița

I.66 Se dau numerele: 3, 2, 1, 4, 0, 5. Din suma numerelor impare scade suma numerelor pare.

Inst. Oprea Robertha, Reșița

I.67 O mașină pornește la ora 8 spre destinație. Drumul durează 2 ore, cu o întrerupere de o oră pentru a vizita grădina zoo. La ce oră a ajuns?

Inst. Oprea Robertha, Reșița

I.68 Cu toate cifrele de la 0 la 9 (indiferent de ordinea lor) și cu operațiile matematice învățate obțineți rezultatul 1.

Înv. Maria Ciontu, Reșița

I.69 Înlocuiți următoarele litere pentru a obține egalități adevărate:

$$2 + a = 7, \quad m + 3 = 9, \quad 2 + n + 5 = 8 \quad \text{și} \quad 1 + r + 4 + r = 9.$$

Red.RMCS

I.70 Bunica are 9 mere și împarte fiecăruia dintre cei trei nepoți un același număr de mere. Dacă bunica rămâne cu 3 mere, câte mere a primit fiecare nepot?

Red.RMCS

Clasa a II-a

II.61 Micșorați succesorul numărului 83 cu predecesorul numărului 47.

Prof. Desanca Tismanar, Moldova – Nouă

II.62 Dacă într-un sac se adaugă 25 de kg de grâu, iar în altul 23 de kg, în cei doi saci vor fi în total 448 de kg de grâu. Câte kilograme erau la început în fiecare sac, știind că cei doi saci conțineau cantități egale de grâu?

Prof. Desanca Tismanar, Moldova – Nouă

II.63 Ioana are 12 ani, iar Ștefan are 10 ani. Câți ani au avut împreună în urmă cu trei ani ?

Inst. Mihaela Mregea, Reșița

II.64 Cartea pe care o citește Rodica are 267 de pagini, iar cartea pe care o citește sora sa are 135 de pagini. După ce le citesc, ele fac schimb de cărți. Câte pagini a citit fiecare ? Dar împreună ?

Inst. Mihaela Mregea, Reșița

II.65 Câți sportivi participă la concursul de atletism, dacă băieții sunt 44, iar fete cu 6 mai puțin. *Scrie rezolvarea problemei printr-o expresie matematică!

Ciușdic Milan Alexandru, elev, Reșița

II.66 Află suma numerelor a , b și c , știind că: $b = a + 15$, $c = a + b$ și $a + 8 = 24$.

Chera Vlad Antonio, elev, Reșița

II.67 Aflați numărul necunoscut din egalitatea:

$$82 - 22 - a = 42 - 19 - 8.$$

Bălănoiu Ana-Maria-Antonia, elevă, Reșița

II.68 Mă gândesc la un număr impar mai mare decât 40, dar mai mic decât 60, cu cifra zecilor egală cu cea a unităților. Care este numărul?

Brîndaș Patricia-Daniela, elevă, Reșița

II.69 Câte zile sunt începând cu 13 septembrie 2010 , prima zi a anului școlar, până în 22 decembrie 2010, prima zi din vacanța de iarnă?

Inst. Robertha Oprea , Reșița

II.70 Folosind de 6 ori cifra 9 și semnele matematice cunoscute obțineți 100.

Înv. Maria Ciontu, Reșița

Clasa a III-a

III.61 Două surori gemene au împlinit 12 ani. Câți ani au trecut de când s-au născut?

Înv. Ana Modoran, Reșița

III.62 Un cor compus din 20 de copii interpretează o melodie în 4 minute. În cât timp va fi interpretată melodia de un cor compus din 40 de copii?

Înv. Ana Modoran, Reșița

III.63 Bunica are un coș cu pere pe care le împarte în mod egal celor 6 nepoți. Elena nu a putut mânca decât jumătate din porția ei, pentru că celelalte 3 erau stricate. Câte pere a avut bunica?

Înv. Ana Modoran, Reșița

III.64 Exprimați numărul 30 cu 3 cifre identice, folosind semnele matematice învățate, în trei feluri diferite.

Înv. Maria Ciontu, Reșița

III.65 Trei cu unu și cu altu și cu trei legat de patru, cât fac?

Înv. Maria Ciontu, Reșița

III.66 Doi tați și doi fii aveau 4 mere. Fiecare dintre ei a mâncat un măr și totuși...a mai rămas unul. Cum este posibil?

Înv. Maria Ciontu, Reșița

III.67 Înlocuiți următoarele litere pentru a obține egalități adevărate :

$$a + 123 = 321, \quad 432 + b + 321 = 765, \quad 201 + c + 302 + c = 713, \\ 236 + d + 351 + d + 372 + d = 998.$$

Red.RMCS

III.68 Dacă Marius i-ar da lui Mihai unul dintre stilourile sale, amândoi ar avea același număr de stilouri.Dacă Marius ar mai primi un stilou, ar avea de două ori mai multe stilouri decât Mihai.Câte stilouri are fiecare dintre cei doi prieteni ?

Red.RMCS

III.69 Dacă Cristina ar mai primi un măr, ar avea de două ori mai multe mere decât are Alina.Dacă Bianca i-ar da Cristinei unul dintre merele sale, cele două fete ar avea un același număr de mere.Cristina are exact jumătate din numărul merelor avute de Alina și Bianca la un loc.

Câte mere are fiecare dintre fete?

Red.RMCS

III.70 Daniel vrea să își cumpere o carte care costă 38 de lei, dar are acum doar 5 lei.Părinții îi dau în fiecare zi câte 3 lei. După câte zile poate Daniel să își cumpere cartea ?

Red.RMCS

Clasa a IV-a

IV.61. De acasă și până la școala unde învață Sergiu sunt 570 metri. Dacă alergă, Sergiu ajunge de 3 ori mai repede decât dacă merge normal. Ce distanță parcurge Sergiu, atunci când se duce la școală alergând?

Înv. Ana Modoran, Reșița

IV.62 Pentru tabăra de matematică de la Crivaia erau înscriși în 20 iunie 12 fete și 16 băieți. În fiecare dintre zilele ce au urmat s-au mai înscris câte 2 fete și un băiat, până când numărul fetelor a devenit egal cu cel al băieților. Aflați câți copii au fost în tabăra de matematică.

Prof. Ovidiu Bădescu, Reșița

IV.63 Dacă elevii unei clase s-ar așeza câte trei în bancă, ar rămâne trei elevi în picioare, iar dacă s-ar așeza câte patru în bancă, ar rămâne o bancă cu un singur elev și o bancă liberă.

a) Câți elevi și câte bănci sunt ?

b) Dacă șapte din numărul total al elevilor clasei sunt fete, câți băieți sunt în clasă?

Patrick Freisz, elev, Reșița

IV.64 Găsiți numărul a știind că suma vecinilor lui a , mărită de 9 ori, este 108.

Andreas Grafenberger, elev, Oțelu – Roșu

IV.65 Aflați numărul x din egalitatea

$$[(x - 5) : 2007 + 2007] : 2008 + 2009 = 2010.$$

Prof. Heidi Feil, Oțelu – Roșu

IV.66 Un ciclist parcurge zilnic cu 3 km mai mult decât în ziua precedentă. În patru zile consecutive, ciclistul parcurge 218 km. Aflați câți km a parcurs ciclistul în ultima zi.

Prof. Heidi Feil, Oțelu – Roșu

IV.67 Un penar cu 7 creioane costă 38 de lei, iar unul cu 12 creioane costă 48 de lei. Cât costă penarul?

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

IV.68 Suma unor numere naturale este egală cu 12, iar produsul lor este egal tot cu 12. Determinați aceste numere, știind că numărul cel mai mare dintre acestea este cel mult egal cu 5.

Prof. Constantin Apostol, Rm. Sărat

IV.69 Andrei se gândește la un număr natural. Bogdan îl înmulțește cu 5 sau 6. Cristi adaugă la rezultatul lui Bogdan 5 sau 6. Dan scade din rezultatul lui Cristi 5 sau 6, obținând numărul 73. La ce număr s-a gândit Andrei?

Concurs Iași

IV.70 Un elev completează o foaie de matematică ce are 200 pătrățele astfel: un pătrățel cu A, două pătrățele cu B, trei pătrățele cu C, patru pătrățele cu D și cinci pătrățele cu E. Repetă apoi procedeul până când completează toate pătrățelele. Pătrățelele se completează unul după altul, pe linie, iar la terminarea unei linii se trece la linia următoare.

- Cu ce literă a completat ultimul pătrățel?
- Câte pătrățele au fost completate cu litera C?

Concurs Iași

Clasa a V-a

V.190 Determinați cifrele distincte x, y, z scrise în baza 10, știind că: $\overline{xx} + \overline{yx} + \overline{zx} = \overline{xy3}$.

Prof. Loreta Ciulu, Reșița

V.191 Suma a 40 numere impare distincte este 1602. Arătați că cel puțin unul este mai mare decât 80.

Prof. Tilincă Daniela și Mihăilă Adriana, Brăila

V.192 Se consideră mulțimea $A = \{x \mid x = n^4; n \in \mathbb{N}\}$. Arătați că în orice submulțime cu cinci elemente a lui A se găsesc cel puțin două a căror diferență este divizibilă cu 10.

Olimpiadă Brăila

V.193 Determinați toate numerele naturale de forma $\overline{abc}$ știind că $\overline{ab} + \overline{bc} = \overline{ca} + \overline{ba}$ și apoi calculați suma lor.

Prof. Marius Șandru, Reșița

V.194 Un tren lung de 25 dam intră pe podul de la Cernavodă cu viteza de 600 m/min, ieșind de pe pod după 7 minute. Ce lungime are podul de la Cernavodă ?

Concurs Rm. Vâlcea

V.195 Știind că $a + b = 54$, $b + c = 72$ și $c + d = 91$, calculați restul împărțirii numărului $a + 3b + 5c + 3d$ la numărul $a + d$.

Prof. Marius Perianu, Slatina

V.196 Un bazin poate fi umplut de trei robinete identice dacă acestea funcționează cinci ore. Bazinul este gol și pornesc toate cele trei robinete. În cât timp se umple bazinul, dacă după o oră se oprește primul robinet, iar după alte trei ore se oprește și al doilea ?

Concurs Slatina

V.197 Andra are câteva bile de culori diferite: roșii, galbene și albastre. Știind că 36 dintre acestea nu sunt roșii, 33 nu sunt galbene și 27 nu sunt albastre, aflați câte bile de fiecare culoare are Andra.

Prof. Heidi Feil,, Oțelu – Roșu

V.198 Mergând cu autoturismul, un șofer observă că, la ora 9:10, pe kilometrajul de la bord apare numărul 12921. La ora 11:00, pe kilometraj apare următorul număr care concide cu răsturnatul său. La ce oră va observa șoferul din nou un astfel de număr, presupunând că se deplasează cu viteză constantă?

Concurs Iași

V.199 O mulțime A care conține exact patru elemente, numere naturale, se numește *legată* dacă, pentru orice $x \in A$, cel puțin unul dintre numerele $x - 3$ sau $x + 3$ este element al lui A .

a) Arătați că există mulțimi *legate*;

b) Demonstrați că produsul oricărei mulțimi *legate* nu poate fi egal cu 102.

Prof. Daniela Vlaicu, Zalău

Clasa a VI-a

VI.190 Aflați $a_1, a_2, \dots, a_{2010}$ numere naturale nenule pentru care avem:

$$\frac{1 \cdot 2}{a_1 \cdot a_2} = \frac{2 \cdot 3}{a_2 \cdot a_3} = \dots = \frac{2009 \cdot 2010}{a_{2009} \cdot a_{2010}} \quad \text{și} \quad a_1 + a_{2010} = 1006.$$

Demonstrați că $S = a_1 + a_2 + \dots + a_{2010} : 2010$.

Prof. Carmen și Viorel Botea, Brăila

VI.191 Demonstrați că niciunul dintre numerele 275, 2775, 27775, 277775, ... nu este pătrat perfect.

Red. RMCS

VI.192 Determinați numerele naturale a și b pentru care

$$(3^a + 2^a)^b - (3^b - 2^b)^a = 1.$$

Prof. Manuela Prajea, Drobeta Tr.-Severin

VI.193 Pe o tablă sunt scrise numerele 1, 2, 3, 7, 9, 10 și 12. Doi elevi au șters câte trei numere de pe tablă și au remarcat că suma numerelor șterse de unul dintre ei este de două ori mai mare decât suma numerelor șterse de către celălalt. Găsiți ce număr a rămas pe tablă.

Prof. Antoanela Buzescu, Caransebeș

VI.194 Determinați valoarea de adevăr a următoarelor propoziții pentru $n \in \mathbb{N}$, număr par nenul:

a) Există un număr par de fracții nenule, cu numitorul n , care nu sunt supraunitare.

b) Există un număr par de fracții echiunitare cu numitorul mai mic decât n .

c) Există un număr par de fracții nenule, subunitare cu numitorul mai mic decât $2n + 2$.

Prof. Loreta Ciulu, Reșița

VI.195 Determinați lungimile a, b, c ale laturilor unui triunghi știind că sunt numere naturale dintre care a și b sunt numere prime și $a^b = a + b$.

Prof. Loreta Ciulu, Reșița

VI.196 Determinați numerele naturale nenule a și b știind că suma lor este 74 și, împărțind pe a la b , se obține un cât egal cu restul împărțirii.

Olimpiadă București

VI.197 Determinați numerele naturale nenule n pentru care numărul $A = 2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot \dots \cdot (2n) + 73$ este pătrat perfect.

Olimpiadă Constanța

VI.198 Un număr natural se numește *miraculos* dacă este egal cu suma pătratelor a doi divizori distincți ai săi.

a) Dați un exemplu de număr *miraculos*;

b) Arătați că există cel puțin 2010 numere *miraculoase*.

Prof. Marius Damian, Brăila

VI.199 Mulțimea $A = \{a, b, c, d, e\} \subset \mathbb{N}$ are următoarele proprietăți:

- media aritmetică a elementelor mulțimii A este egală cu 2008;
- dacă eliminăm cel mai mic element din A , media aritmetică a elementelor rămase este 2010;
- dacă eliminăm cel mai mare element din A , media aritmetică a elementelor rămase este 2006.

Câte astfel de mulțimi există?

Prof. Mircea Fianu, București

Clasa a VII-a

VII.190 Se consideră un triunghi ABC și I punctul de intersecție al bisectoarelor unghiurilor lui. Notăm cu D și E mijloacele laturilor $[AB]$, respectiv $[AC]$. Să se arate că $\triangle ABC$ ($[AB] \equiv [AC]$) este isoscel dacă și numai dacă $[ID] \equiv [IE]$.

Olimpiadă Brăila

VII.191 Rezolvați în mulțimea numerelor întregi ecuația

$$x^2(y-1) + y^2(x-1) = 1.$$

Prof. Gabriel Mîrșanu, Iași

VII.192 Pe o insulă trăiesc 12 cameleoni. La un moment dat trei au culoarea roșie, patru au culoarea galbenă, iar ceilalți cinci au culoarea verde. Se știe că dacă se întâlnesc doi cameleoni cu două culori diferite atunci ambii își schimbă culoarea în cea de-a treia culoare; în rest, ei nu își schimbă culoarea. Arătați că:

- este posibil ca la un moment dat niciun cameleon să nu aibă culoarea verde;
- nu este posibil ca la un moment dat toți cameleonii să aibă culoarea verde.

Olimpiadă Gorj

VII.193 Fie S și T două puncte în interiorul triunghiului ABC dreptunghic în A , astfel încât $AS \perp BS, AT \perp BT$. Dacă $ST \perp BC$, demonstrați că $AS = DT$, unde D este piciorul perpendicularei din A pe $[BC]$.

Prof. Stănică Nicolae, Brăila

VII.194 Se consideră un triunghi ABC în care $AB = 6$, $AC = 7$, $BC = 9$ și se notează cu M și N proiecțiile punctului A pe bisectoarele interioare ale unghiurilor $\widehat{B}$, respectiv $\widehat{C}$.

Calculați lungimea segmentului (MN) .

Prof. Liliana Niculescu, Craiova

VII.195 Calculați $x + y + z$ știind că:

$$\frac{x}{x+1} = \frac{y}{y+2} = \frac{z}{z+3} \text{ și } \frac{1}{x} + \frac{2}{y} + \frac{3}{z} = 54.$$

Olimpiadă Olt

VII.196 Arătați că, dacă $a, b \in \mathbb{Z}$ și 9 divide $a^2 + 4ab + b^2$, atunci 3 divide numărul $ma + nb$, pentru orice $m, n \in \mathbb{Z}$.

Concurs Suceava

VII.197 Într-o cameră sunt 16 persoane. Fiecare persoană cunoaște exact alte trei persoane din acea cameră. Se presupune că dacă persoana A îl cunoaște pe B , atunci și B îl cunoaște pe A .

- Dacă se realizează o strângere de mână între fiecare două persoane care se cunosc, să se precizeze câte strângeri de mână au loc;
- Să se studieze în ce context că putem împărți cele 16 persoane în grupe de câte 4, astfel încât în interiorul fiecărei grupe, oricare două persoane să nu se cunoască între ele.

Prof. Mihai și Steluța Monea – Deva

VII.198 Fie $ABCD$ un paralelogram în care M și N sunt mijloacele laturilor BC și respectiv DC . Se notează $AM \cap DC = \{Q\}$ și $BN \cap AD = \{P\}$. Să se arate că $PQ = 2DM$.

Prof. Loreta Ciulu, Reșița

VII.199 Se consideră paralelogramul $ABCD$, M mijlocul laturii $[BC]$ și P, Q proiecțiile lui D pe AM , respectiv a lui A pe DM . Să se arate că $BQ = CP$.

Olimpiadă Brăila

Clasa a VIII-a

VIII.190 Determinați numerele reale x, y, z știind că $x + y + z = 6$ și $xy + xz + yz = 12$.

Olimpiadă Brăila

VIII.191 Arătați că: $3 + ab - 2(\sqrt{a} + \sqrt{b}) \geq 0$, pentru orice $a, b \in [0, 1]$.

Concurs Suceava

VIII.192 Dacă $x \in (0, 2)$, demonstrați că $\left(1 + \frac{1}{\sqrt{x}}\right)\left(1 + \frac{1}{\sqrt{2-x}}\right) \geq 4$.

Prof. Octavia Popa, Brăila

VIII.193. O cutie din lemn are 9 compartimente distribuite sub forma unui pătrat de tipul 3×3 . În fiecare compartiment se găsesc bile distribuite ca în figura alăturată. Bilele se pot muta dintr-un compartiment în altul cu condiția ca această mutare să se realizeze între compartimente vecine, situate pe aceeași linie sau aceeași coloană.

1 bilă	2 bile	3 bile
4 bile	5 bile	6 bile
7 bile	8 bile	9 bile

- Demonstrați că se pot realiza mutări de bile astfel încât la final numărul de bile din fiecare compartiment să fie același;
- Arătați că indiferent de numărul de mutări efectuate nu putem obține număr par de bile în fiecare compartiment.

Prof. Mihai și Steluța Monea – Deva

VIII.194 Se știe că exact unul dintre numerele reale x, y, z este irațional, iar numărul $N = xy + yz + zx$ este rațional. Demonstrați că: $N \leq 0$.

Prof. Mircea Fianu, București

VIII.195 Determinați numerele naturale n pentru care valoarea numerică a expresiei $E(n) = n^4 - 16n^2 + 100$ este un număr prim.

Olimpiadă Bistrița-Năsăud

VIII.196 Pe un teren dreptunghiular de lungime L și de lățime l este situat un zid paralelipipedic de lungime l și înălțime H poziționat paralel cu lățimea terenului. O furnică pleacă dintr-un colț al terenului și ajunge în colțul opus. Care este lungimea minimă a drumului pe care ar putea merge furnica?

Concurs Deva

VIII.197 În capetele A, B ale unui diametru al unui cerc se duc tangentele AA' și BB' la acel cerc. Se ia un punct M pe cerc diferit de A și B . AM intersectează pe BB' în C . BM intersectează pe AA' în D . Să se demonstreze că $AD \cdot BC = AB^2$.

Prof. Loreta Ciulu, Reșița

VIII.198 Calculați valoarea expresiei

$$E = \sqrt{4x^2 + 4y - 3} + 2 \cdot \sqrt{y^2 - 6x - 2y + 10}, \text{ știind că } 1 < y < 2 \text{ și } x - y + 1 = 0.$$

Prof. Florica Banu, București

VIII.199 Vârfurile unui cub se colorează în roșu, galben sau albastru. Putem proceda astfel încât fiecare mulțime formată din patru vârfuri coplanare să conțină toate cele trei culori?

Prof. Gabriel Popa, Iași

Clasa a IX-a

IX.180 Studiați dacă există numere întregi nenule a, b, c pentru care $a + b = c$ și $ab + c = 0$.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu Roșu

IX.181 Pe fiecare dintre laturile (AB) , (BC) și (CA) ale unui triunghi ABC se consideră câte trei puncte, două colorate cu roșu și unul cu albastru.

Calculați câte triunghiuri au vârfurile printre cele nouă considerate. Determinați câte dintre acestea au vârfurile colorate cu aceeași culoare.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

IX.182 Nicu are plantați în livadă n pruni, numerotați distinct cu numerele $1, 2, 3, \dots, n$.

Într-o zi, Nicu se apucă de cules prune respectând următoarea regulă: din prunul cu numărul 1 culege două prune, din prunul cu numărul 2, culege cinci prune, din prunul cu numărul 3, opt prune, și așa mai departe, culegând cu trei prune mai mult decât din pomul precedent.

Câți pruni ar trebui să aibă plantați Nicu pentru a fi sigur că, respectând regula indicată, la sfârșitul zilei are culesse cel puțin 2010 prune?

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

IX.183 Pe malul unui lac în formă de disc, sunt situate trei persoane care sunt dispuse asemenea unui triunghi echilateral. Pe apă plutește o barcă și fiecare persoană are o frânghie legată de barcă. Se știe că persoanele sunt la fel de puternice și depun același efort în momentul în care trag de frânghie cu scopul de a trage barca spre mal.

- Să se arate că dacă în poziția inițială barca era în centru lacului, atunci indiferent de efortul celor trei persoane, barca nu se va mișca;
- Dacă poziția inițială a bărcii nu era în centrul lacului, să se precizeze până în ce punct pot trage barca cele trei persoane.

Prof. Mihai și Steluța Monea – Deva

IX.184 Demonstrați că: $\frac{x^2}{x-1} + \frac{y^2}{y-1} \geq 8$, pentru orice $x, y \in (1, \infty)$.

Olimpiadă Dâmbovița

Clasa a X-a

X.180 Se consideră o mulțime $\mathcal{M}$ de puncte din plan care satisface următoarele proprietăți:

- $A(1,0) \in \mathcal{M}$;
- dacă $P(x,0) \in \mathcal{M}$, cu $x \in \mathbb{R}$, atunci $Q(\cos x, \sin x) \in \mathcal{M}$;
- dacă $S(\cos 2x, \sin 2x) \in \mathcal{M}$, cu $x \in \mathbb{R}$, atunci $T(x,0) \in \mathcal{M}$;

Arătați că mulțimea $\mathcal{M}$ conține punctele $B(-1,0)$ și $C(0,1)$.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

X.181. Rezolvați ecuația: $2^{2^{x+2}} + 2^{2^{-x}} = 8$.

Prof. Traian Tămâian, Carei

X.182. În urma unor cercetări, s-a stabilit că solubilitatea în apă a unei substanțe s în raport cu temperatura (măsurată în grade Celsius), este dată de o formulă de forma $S(t) = at^2 + bt + c$, unde $a, b, c \in (0, \infty)$, iar $t \geq 10$ (grade Celsius).

Experimental, s-au determinat valorile solubilității la câteva temperaturi, anume: $S_1 = 10, S_2 = 15, S_3 = 25$, pentru temperaturile $t_1 = 20, t_2 = 25$, respectiv $t_3 = 30$.

(Solubilitatea S este exprimată în g substanță s la 100g apă).

- Găsiți valoarea solubilității substanței date s la temperatura de 50° ;
- Arătați că există două temperaturi diferite la care solubilitatea substanței s este aceeași.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

X.183 a) Să se arate că în orice triunghi de laturi a, b, c avem:

$$b \cos C + c \cos B = a$$

- b) Demonstrați inegalitatea: $(b^2 + c^2)(8R^2 - c^2 - b^2) \geq 4R^2 a^2$, unde a, b, c și R sunt laturile și respectiv raza cercului circumscris unui triunghi.

Ovidiu Stăniloiu, student, Timișoara

X.184 Determinați numerele întregi m pentru care graficul funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = (m-1) \cdot 2^x + (m-6) \cdot 2^{-x}$ intersectează axa Ox într-un punct care are coordonatele numere raționale.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

Clasa a XI-a

XI.180 Se consideră familia de drepte $d_m: (m+1) \cdot x - (m-1) \cdot y - 5m - 3 = 0$ cu $m \in \mathbb{Z}$. Arătați că:

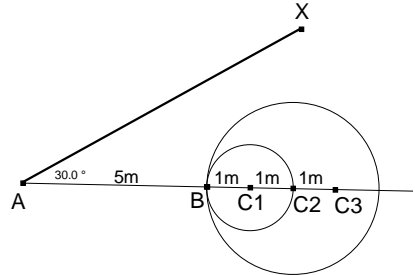
- familia dată conține o dreaptă paralelă cu dreapta de ecuație $4x - 2y - 3 = 0$;
- toate dreptele familiei considerate trec printr-un punct fix;
- familia considerată conține o singură pereche de drepte perpendiculare.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

XI.181 Fie punctul $A(1, y)$, $|y| \geq 1$ într-un sistem de axe de coordonate. Din punctul A se duc tangentele la cercul centrat în origine de rază 1. Fie T_1 și T_2 punctele de tangență cu cercul respectiv. Determinați y dacă patrulaterul AT_1OT_2 se poate înscrie într-un cerc de rază 1.

Ovidiu Stăniloiu, student, Timișoara

XI.182. Figura alăturată modelează zborul unei muște în apropierea unei clădiri a cărei perete este reprezentat de dreapta AX . Musca pornește din B și descrie cercul de centru C_1 în sensul acelor de ceas. Apoi din B descrie cercul de centru C_2 în același sens, apoi cercul de centru

$C_3, C_4, \dots, C_n$, toate aceste centre fiind coliniare și situate la 1 m unul după celălalt. Musca se oprește din zbor în clipa în care atinge peretele.

- Care este centrul cercului pe care se situează musca în clipa în care se oprește din zbor?
- Care a fost lungimea zborului?

Prof. Mihai și Steluța Monea – Deva

XI.183 Rezolvați în $\mathcal{M}_2(\mathbb{R})$ ecuația $X^2 + 2X = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 4 & 3 \end{pmatrix}$.

Olimpiadă Hunedoara

XI.184 Se consideră șirul $(x_n)_{n \geq 1}$ pentru care $x_n^2 - 2nx_n + n^2 - 1 \leq 0, \forall n \geq 1$.

Calculați $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_n}{n}$.

***

Clasa a XII-a

XII.180 Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - 2x$ și punctele A, B situate pe graficul funcției f , de abscise $x_A = 1$, respectiv $x_B = 3$.

- Găsiți punctele C de pe graficul funcției f pentru care aria triunghiului ABC este egală cu 15;
- Găsiți un punct D situat pe graficul funcției f în care tangenta la grafic este paralelă cu dreapta AB .

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

XII.181 Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^3 - 6x^2 + 9x + a, a \in \mathbb{R}$.

a) Determinați numerele întregi a pentru care graficul funcției considerate intersectează axa Ox în trei puncte distincte;

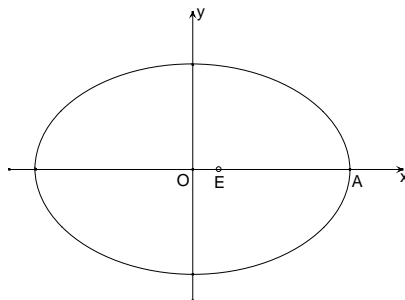
b) Pentru $a = 1$, arătați că: $5^{x-1} \leq f(x) \leq 5^{x+1}, \forall x \in [0, 1]$.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

XII.182 Se consideră punctele $A(-7, 1), B(5, 3), C(2, -4)$. Determinați mulțimea M a punctelor N care au coordonatele întregi, sunt situate în interiorul sau pe laturile triunghiului ABC și pentru care $\mathcal{A}_{(ACN)} = \mathcal{A}_{(BCN)}$.

Prof. Lucian Dragomir, Oțelu – Roșu

XII.183. Undeva într-o galaxie îndepărtată, oamenii de știință au descoperit o stea pe nume Eraos (litera E pe figura alăturată) în jurul căreia se rotește în sens trigonometric o planetă acoperită integral de apă, pe nume Arret. Pentru o analiză riguroasă a acestui sistem s-au ales coordonate

astfel încât dacă O reprezintă originea, atunci avem punctele $E(1, 0)$.

Planeta Arret a fost studiată o perioadă de 360 zile, timp în care a efectuat o mișcare de rotație completă în jurul steii Eraos, pornind din poziția notată cu A și revenind apoi tot în A . Coordonatele planetei pot fi exprimate în orice zi în funcției de timp prin relațiile $x(t) = 6 \cos t$ și

$y(t) = 4 \sin t$, unde t reprezintă timpul exprimat în zile, $t \in [0, 360]$.

a) Să se determine distanța minimă la care se va găsi planeta Arret în raport cu steaua Eraos în timpul mișcării sale de rotație?

b) Dacă temperatura de pe planetă se poate calcula cu formula

$T = 56 - 2d^2$, unde d reprezintă distanța dintre stea și planetă în acel moment, să se determine în câte zile din cele 360 analizate, planeta este înghețată?

Prof. Mihai și Steluța Monea – Deva

XII.184. Fie mulțimea $A = \{a + bi \mid a \in (-1, 1), b \in (0, 1], a^2 + b^2 = 1\}$.

- a) Să se demonstreze că pentru orice $x, y \in A$ există un singur element $z \in A$ cu proprietatea $z^2 = xy$.
- b) Pe mulțimea A definim legea $\circ : A \times A \rightarrow A$, prin $x \circ y = z$, unde z este numărul unic determinat la punctul anterior. Să se arate că legea $\circ$ este comutativă dar nu este asociativă.

Prof. Mihai și Steluța Monea – Deva

Rubrica rezolvitorilor

(punctajele reprezintă totul obținut pentru soluțiile problemelor din RMCS 31 și 32)

Înainte de a lectura rubrica aceasta, vă rugăm să revedeți regulamentul concursului, conform căruia se pot trimite rezolvări de la clasa în care sunteți în prezent, clasa precedentă sau, dacă puteți, de la orice clasă superioară(aveți grijă!!!)...(RMCS 31.pag.26)...așadar, dacă sunteți, de exemplu, elev în clasa a III a și ați trimis și rezolvări ale unor probleme de clasa I, acestea nu vor fi luate în considerare(conform regulamentului)... ați trimis 30 de probleme rezolvate și aveți maxim doar 200 de puncte... de ce? Pentru că ați umplut plicul și cu probleme rezolvate de la clasa I...exemplele pot continua...

Înainte de a trece mai departe, cu micile sau marile neajunsuri legate de transmiterea eficientă a informațiilor, trebuie să remarcăm școala de sat care încearcă, an de an, matematica pe care o propunem: școala Rusca – Teregov! Ca să nu se supere nimeni, vom mai remarca, pe viitor, alte școli care merită... de fapt, dacă urmărim cu atenție revista, știm despre cine e vorba, știm unde se încearcă încă a se face treabă...

Clasa a II-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm MULT de tot !!!)

Liceul Hercules Băile Herculane (înv. Alexa Gaiță, inst. Diana Grozăvescu) : Iliescu Camelia(75) , Cuc Dorian (220), Grozăvescu Cristian(278), Papavă Laurențiu Florin(286), Ghinea Vintilescu Irina(196), Călțun Adrian(190), Păuna Robert(196), Domilescu Gabriel

Ioan Ilie(192), Viericiu Daniel(196), Cănicean Cristina(196), Ștefan-Brînzan Georgiana(196), Coman Alina(196), Sitaru Bianca(196), Rădoi Andrada(196), Bolbotină Iulia(272), Bolbotină Flavia(272).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș (inst. Patricia Maria Trion): Tufiși Alexandru(86).

Șc. Ciclova Română(înv. Cristina Lungu): Spârtic Florina Mădălina (86).

Școala nr.1 Moldova – Nouă (înv. Georgeta Turcin): Craiovan Eli Cosmina Maria(20), Constantin Cristiana(20).

Școala nr. 2 Reșița(înv. Elisaveta Vlăduț, înv. Robertha Oprea, înv. Maria Ciontu): Jula Diandra Melinda(280), Aruxandei Oana(150), Oșan Vlad(184), Drăgan Liliana(122), Marin Oana(98), Bîtea Iulia(236), Petrica Andra Elena(290), Boncaș Silvana(177), Stuparu Daniel(293), Boloca Mădălina(277), Mircea Antonia-Florina(275), Pinte Alexandru Dumitru(275), Dumitru Maria Alexia(277), Bîrla Ștefan Alexandru(275), Popescu Nicoleta(275), Țucă-Willinger Andra Beatrice(280), Bălu Irina Alexia(275), Giurescu Petre(189), Terfăloagă Mario-Andrei(275), Fara Eduard Petru(275), Bondoc Andrei Mihai(180), Doran Andrei(275), Blujdea Andrei Șerban, Lucacela Giulia(275), Călin Denis Andrei(278), Hamat Octavia Maria(280), Țibru Maria-Bianca(276), Cismaru George(276), Chira Ralf(75). *Lăsați elevii să încerce să rezolve, să trimită soluțiile, apoi discutați cu ei...*

Școala Romul Ladea Oravița (înv. Constanța Chiriac, înv. Camelia Suru, înv. Claudia Mirabela Gavrilesco, înv. Felicia Roiban): Albert-Sterian Eduard-Dănuț(96), Gherovăț Anamaria(100), Diaconescu Mădălina(96), Tomici Bogdan(196), Iancu Eunice-Anastasia(96), Dumitru Ana Maria(196), Groszmuk Beatrice Timeea(150), Dobroi Ruxandra(197), Stângu Sara(196), Ivănuș Rareș(125), Fiștea Răzvan(88), Popescu Dennis Andrei(88), Novac Naomi(88), Mitreanu Andreia(88), Alexandru Alexandra-Florina(88), Ciocoi Ionela(196), Manda Flavian(188), Ogrin Mădălin(100), Micșa Laurențiu Gabriel(100), Țicu Dușan Marius(93).

Liceul Gen.Dragalina Oravița(înv. Paulina Lăpușnianu)

Goioane Mădălin-Iasmin(70), Vlad Marco-Ciprian(70), Lăpușnianu Ștefan-Lucian(116), Blagoe Iustina(80).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu (înv. Luminița Orszari): Feil Nadia(250), Schelean Alexandra(200).

Clasa a III-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm **MULT** de tot !!!)

Liceul Hercules Băile Herculane(înv. Mirela Bolbotină, înv. Felicia Adriana Laitin): Staicu Ariana(408), Cionca Cosmin(198), Spătaru Iolanda Karina(192), Petcu Egon(192), Pervulescu Răzvan(195):ne-a plăcut ce-ai scris pe plic :*Foarte Important !*, Cîrdei Bogdan Antonio(195), Bohnsack Alexandru Walter(192), Vlădica Alexandra(388), Blidariu Mihai(176), Bârlan Florentin(98).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(înv. Lidia Todor): Boncalo Sebastian(685), Drăghin Alexia(198), Bogdan Alexandra(358), Vela Cristian Rusalin(643), Marghescu Radu(663), Iacob Rareș(676), Bona Alin(296), Ghimboasă Petronela(646).

Școala nr.1 Moldova – Nouă(prof. Desanca Tismănar, prof.Mirela Curea) Gruescu Gabriel Moisă(198), Muntean Paul(194), Marișescu Nicolas(10), Străin Alexandra(10), Veselin Ioana(10) – *deși pe borderou era trecut: ”număr de probleme rezolvate:10”, în plic nu am găsit decât una!*

Grup școlar Moldova – Nouă(înv. Anastasia Stroia): Cristea Bianca(60), Răulea Alisa(126), Crenicean Georgiana(90), Bojici Ivana-Maia(364), Voicu Andreea(80).

Liceul Traian Lalescu Reșița(înv. Daniela Osman, înv. Alina Guță): Kovacs Iulia Francesca(417), Lohon Ariana(396), Borca Giulia(298), Pădurean Daniel(499).

Școala nr. 2 Reșița(înv.Florica Boulescu, înv.Mihaela Mregea, prof.Mariana Brebenariu): Cicortaș Raul Andrei(412), Adorjan Clara-Lorena(445)-redactare deosebită, chiar dacă unele probleme nu au fost rezolvate integral corect, se vede că au fost rezolvate de către elevă și nu de altcineva !), Datcu Goiceanu David(152), Blănariu Melisa(160), Racoceanu Rareș(137), Penzes Noemi(483), Pîrvu Cristina Florentina(437), Virag Roberta Izabela(363), Aruxandei Denisa Alexandra(330), Tucanu Iustina Alexandra(228), Istvancsek Andreas(386), Milencovici Radoliub-Vlad(464), Rotariu Răzvan Ion(520), Maletici Iasmina Noemi(100), Solomon Denisa(100), Burileanu Ana-Iulia(397), Pascu Eugen Cristian(96), Paulescu Patrick(471), Szazi Timeea(435), Ciobanu Elena(590): redactări clare și complete, Roescu Codruța(585), Crețu Cătălin(120).

Școala nr. 8 Reșița(înv.Maria Hristodoreanu, inst.Doina Dumitrașcu)

Purdea Mădălina-Cristina(382), Sofronea Maria-Alexandra(180), Coandă Amelia Ioana(417).

Școala nr. 9 Reșița(înv. Lidia Adamescu, inst.Măriuța Benga, prof.Costa Moatâr):Remo Tommy(240), Gîlcescu Denis-Alexandru(193), Novakovic Nikoleta(190), Negrea Alexandra(393), Rusu Melisa(93), Bârsan Paul(313), Bodnar Emanuela(580), Păvălan Patricia(116), Voinea Nicoleta(502), Mitru Casian(280), Borduz Flavius(200).

Liceul Gen.Dragalina Oravița(înv. Ildiko Stoenescu) : Petcu Ioana(90), Lazarov Andrei(400), Miloș Mădălina(146), Boca Christiana(158).

Școala Romul Ladea Oravița(prof. Daniela Dorina Man)

Mureșan Eliza(235), David Edward Petru(218), Marocico Denis(359), Stîngă Răzvan Andrei(427), Mărgan Oana Miruna(185), Gyorgy Maria-Cristina(423), Lungu Alexandru Andrei(95), Ciublea Amalia(195), Săvulesc Oana Daiana(185),Balmez Cristina-Maria(540).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu (înv.Nicoleta Doleanu, înv. Nicoleta Toader) Pop Adrian(70), Janțu Lucian (130), Bărbulescu Florentina(139), Vețan Denis(285), Năstase Alexandra(110), Preda Sebastian(184), Ghenade Timeea(142), Meilă Denis Marian(245), Baderca Flavius(114), Boghian Tiberiu(184).

Liceul Bănățean Oțelu – Roșu (înv.Floare Homota) : Groza Adrian, Angheloni Denisa

Clasa a IV-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm MULT de tot !!!)

Liceul Hercules Băile Herculane(înv. Doina zah, înv. Camelia Staicu) Negoîtescu Nicoleta(231), Agafiței Cristian(476), Agafiței Nichita(476), Sorescu Valentin(374),Ștefan-Brânzan Marian(281), Troacă Andrei(308), Ciobanu Antonia(309), Dancău Maria-Ileana(351), Stoican Anastasia(351), Nicoară Rebeca(321), Dorobanțu Maria(423), Bolbotină Gabriel(463). *Repetăm: nu se primesc soluții decât de la clasa inferioară, clasa în care sunteți, orice altă clasă superioară...*

Școala Bozovici(înv.Violeta Voin Stanec) : Pascariu Anda-Cristina(439), Ruva Patricia Mădălina(392).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(înv. Ritta Ion) : Popa Nicușor Alexandru(70), Miculescu Andreea(200), Lungu Lorena(170).

Școala nr.1 Moldova – Nouă(înv.Veronica Mărgărit) : Muntean Georgiana(20).

Școala nr. 2 Reșița(înv.Eufemia Jurca,înv.Aurica Nițoiu, înv.Camelia Bălănescu) Muntean Anda(423), Badea Roxana(167), Marin Karla Ștefania(127), Khanbijan Alexandru(250), Nimirceag Vlad-Dan(172), Ciușdic Milan Alexandru(375), Petrica Anca Ștefania(385), Onofrei Sara(193), Back Andreas(310), Parfenie Alexandra(357),Potocean Teodora Aura(612, redactare plăcută, corectă în cea mai mare măsură), Popescu Anisia(182), Bălănoiu Ana-Maria-Antonia(475), Buzatu Cătălina(150), Suteanu Sara(196), Velcsov Tania(208).

Școala nr. 8 Reșița(înv.Corina Nedelcu, înv.Rodica Moldovan) : Bugariu Andrei(283), Cenda Sabina(486), Marin Mădălin(490),Ștreng Flavius(496),Țeperdel Darius(485),Goian Tudor(387),Erceanu Andrei(387),Nica Elena Lorena(187),Colțescu Cătălin Emil(185), Popovici Naomi(185), Pătru Raplh Antonio(90), Ciupici Vlad(367), Pascal Roxana(357).

Școala nr. 9 Reșița(înv.Margareta Filip) : Jumanca Patricia(527)

Școala Romul Ladea Oravița(înv.Merima Velcotă, înv.Viorica Totorean) Scarlat Sara-Giulia(170), Dumitrașcu Bogdan-Andrei(292),Gherman Oana(70), Preda Damir(362),Popovici Antonia-Ștefania(80),Burcușel Alex Paul(120),Dudilă Eduard(155) : *nu se cer doar răspunsurile, ci și justificarea lor, redactarea trebuie să fie completă...*

Liceul Gen.Dragalina Oravița(înv.Mirela Ana Nicolaevici) : Lazăr Denis(80), Mărilă Paul(80).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu(înv.Rodica Istrat) Voiț Iulia(499)

Școala cu clasele I-IV Cireșa, Oțelu – Roșu(prof. Carmen Dinu) Bărboi Natanael(60).

Școala nr. 3 Oțelu – Roșu(înv.Dorela Turcin,înv.Simona Țiru, prof. Adriana Găină) Butoi Drăghici Alina(334), Șulea Mariela(334), Savescu Andrei(120), Tamaș Patricia(326).

Școala Sichevița(inst.Maria Popovici) Popovici Adelina-Florina(40)

Clasa a V-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm MULT de tot !!!)

Liceul Teoretic A.M.Guttenbrunn Arad(inst.Lucian Trif): Bogdan Tudor(160).

Liceul Hercules Băile Herculane(înv.Maria Pușchiță) : Tudor Oana(90), Golopența Mircea(100),Bujancă Georgiana(100).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(înv.Mirela Tătar,înv.Diana Gorczynski): Cernicica Andrei(100), Chersa Adrian Octavian(40), Vuc Adelina(100), Lazăr Lavinia(70),Tunsoiu Oana Mihaela(100), Preda Claudia-Nicoleta(110),Nica Roberta(140),Boba Bianca Cristina(100), Pascotă Andreea(100).

Liceul Traian Doda Caransebeș(înv.Margareta Ștefănuți): Stanciu Ana-Zaira(200).

Șc. Ciclova Română(înv.Ruja Caragea) :Mitreanu Andrei Mihai(100).

Școala nr.1 Moldova – Nouă(inst.Daniela Azamfirei-Marinca) : Munteanu Adela(50), Nistoran Andreea-Daiana(50).

Liceul Traian Lalescu Reșița(înv.Lavinia Dolot, înv.Simona Vancu) Iacob-Mare Ionuț Radu(352), Regulschi Antonia(227), Catina Paula (360), Pușcaș Roberta(115), Pușcaș Antonia(125), Potocianu Rebecca(394), Freisz Patrick(510), Lucaci Cristiana(240), Cîrstea Denisa(420).

Școala nr. 2 Reșița(înv.Ana Modoran,inst.Ozana Drăgilă): Murariu Dumitru-Ciprian(88), Iuga Bianca-Teodora(176), Gligor Mădălina Georgiana(317), Cioponea Alexandru Mihai(336), Velcov Flavia(376), Givoreanu Carmen-Tabita(355), Mihai Andrei Flavian(113), Nicola Elena-Beatrice(400), Presnescu Bogdan(386), Dieaconu Dorel(260), Măciucă Răzvan(310), Călimănescu Oana(330).

Școala nr. 8 Reșița(înv.Laura Popa) : Negrea Alexandru(70).

Școala nr. 9 Reșița(inst.Mariana Mitrică): Imbrescu Raluca(336),Remo Denis(262),Zaharia Flavia Cristiana(400),Șoavă Daniel Viorel(386), Vladu Andrei Damian(175), Țigănilă Ionuț(283), Gherasim Daniel(176).

Școala Rusca-Teregova(prof.Sorin Ciucă): Blaj Petru(145).

Școala Romul Ladea Oravița(înv.Rozalia Arnăutu, prof.Maria Iancu) Brădeanu Luciana(50), Palade Teodora(115), Șchiopu Alexandra(140).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu(înv.Marin Vărzan) : Racolța Annlee(210).

Școala Vîrciorova(prof.Ioan Liuba) Mihailescu Denisa(100)

Clasa a VI-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm MULT de tot !!!)

Școala Berzasca(prof.Dana Emilia Schiha) : Lăcătuș Cristian(90).

Liceul Hercules Băile Herculane(prof.Marius Golopența) : Șulma Patricia(190).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(prof.Lavinia Moatăr,înv.Diana Gorczynski) Balint Alina(120), Nicoară Daiana(60), Hotima Salome(110), Iovănică Sebastian(50), Făgăraș Cristina(70), Ciobanu

Iulia(190), Jura Victor(110), Ardelean Andra(220),Buligă Maria(100), Iovănescu Iasmina(110).

Liceul Traian Doda Caransebeș(prof.Adrian Dragomir) : Ionescu Robert(400), Florescu Andreea(50), Anderca Otilia Maria(100), Hehn Andreea(50), Zafir Daniel(100).

Școala Ciclova Română(prof.Geta Mîșcoi): Sava Mădălina(50).

Școala nr.3 Moldova – Nouă(prof.Sânefta Vladu): Gabor Camelia(40).

Grup școlar Moldova-Nouă(prof.Aurelia Voilovici) : Bonaț Bogoslav Gabriel(280).

Școala Romul Ladea Oravița(prof.Camelia Pîrvu): Cocar Lorena(230), Gagea Maria-Mirabela(90), Marocico Diana Andreea(130).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu(Prof.Heidi Feil) : Pănescu Sergiu(100), Moica Dan(90), Suciu Alexandra Georgiana(310),Firanda Denysa(140),Damian Patricia Cristina(70), Hrenyak Alexia Nadina(276), Cioarcă Adnana(310), Jantu Petre Marin(147)

Școala nr. 3 Oțelu – Roșu(Prof.Daniela Suciu) : Marin Băncilă Lucreția (110), Cornean Alexandru(114).

Liceul Bănățean Oțelu Roșu(prof. Adriana Dragomir) : Mihuț Casiana (80), Epuraș Georgian(175),Cojocaru Daria(155).

Școala Rusca Teregova(prof. Sorin Ciucă) : Gherga Zaharia(40), Stepanescu Larisa(55), Humița Dana(55), Codoșpan Alina(55).

Liceul Traian Lalescu Reșița(prof. Otilia Bejan) : Vunetu Patricia-Bianca(160),

Școala nr. 2 Reșița(prof. Mariana Drăghici) : Pinte Ana-Maria(283), Dacica Anca Cristina(70), Constantin Alexandra(60), Popa Radu Ciprian(100), Păușan Leonard(70), Fara Oana Lorena(277), Mihancea Miruna(275), Rădoi Oana(330).

Școala nr. 6 Reșița(prof.Susana Simulescu) : Gale Roberta(120), Roșeți Teodora(100), Băroiu Carina(140), Jurca Andrei(120), Vizitiu Dorin(190), Țofei Anca(380).

Școala nr. 8 Reșița(prof.Mirela Rădoi, prof.Camelia Coandă) : Budimir Claudia(130), Cipu Cosmin(50),Belba Miruna(130), Pele George(90).

Școala nr. 9 Reșița(prof.Irina Avrănescu, prof.Vasile Chiș)

Șutilă Alexandra-Ionela(437), Muselin Mario Cristian(180), Călina Antonia(430), Anănuță Adela Marina(256), Bălean Vlad(230).

Liceul Traian Vuia Reșița(prof.Mircea Iucu): Vicol Alexandru(130), Epure Cosmin(50), Kiss Melisa(130).

Clasa a VII-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm **MULT** de tot !!!)

Liceul Hercules Băile Herculane(prof.Constantin Bolbotină) : Stanciu Ana-Maria (168), Moagă Alexandru(173), Cernescu Maria(163), Popa Andrei(163), Cîrdei Alex-Cosmin(176), Tomescu Livia-Maria(165), Urdeș Florin(176), Radu Denisa(156), Urzică Ionuț Sorin(126), Stanciu Ani(165).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(prof.Dorina Humița, prof.Marița Mirulescu) : Semenescu Raluca(170), Belciu Aida(140), Zamfir Andreea(40), Benec Emanuela(70).

Liceul Traian Doda Caransebeș(prof.Delia Dragomir, Janet Miuță Bocicariu) Neogoe Loredana(123),Nistor Răzvan(76),Iliescu Alexandru (160)

Grup școlar Construcții Mașini Caransebeș(prof.Carina Corîci) : Cornea Monica(70).

Școala nr.3 Moldova – Nouă(prof.Sânefta Vladu):Neculcea Evelina(90).

Grup școlar Moldova-Nouă(prof.Vasilica Gîdea)Popa Andreea(20),....

Arini Michel(240) : *e tare de tot finalul unei soluții ; după ce **aproape** rezolvi problema V.160, destul de corect argumentat , în loc de răspunsul final,lași pe cei care corectează să rezolve **complet***. Mulțumim pentru îndemn : *Concluzia vă aparține !!!* Recunoaștem, așa încheiem noi unele dintre *ideile* de rezolvare. Evident, în niciun caz nu trebuie scris astfel la un concurs !!! Vom încerca să oferim soluții absolut complete, ca pentru un examen sau concurs, dacă nu ați sesizat că, de cele mai multe, ori am făcut-o ... Mesaj pentru colegi(profesori) : Rugăm să transmiteți ce trebuie și ce nu în ceea ce privește redactarea... dincolo de a crea buna dispoziție a membrilor redacției unei reviste... Revenim la Michel : mulțumim !

Școala Rusca-Teregova(prof.Sorin Ciucă) : Stepanescu Maria(94), Stepanescu Ecaterina(96), Humița Ionela(86), Banda Ioan Alexandru Ilia(225), Stepanescu Alina(103).

Școala Romul Ladea Oravița(prof.Camelia Pîrvu): Balmez Andrada (480), Murgu Teodora(310).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu(prof.Heidi Feil): Erdei Dorian Emeric(180), Honciuc Laura(206), Dinu Alexandru(30),Toader Răzvan(190),Szatmari Larisa(210),Szalma Eric(130).

Școala nr. 3 Oțelu – Roșu(prof.Felicia Boldea,prof.Daniela Suci)

Micșescu Cristian(50),Barbu Lidia(146), Carp Andreea-Camelia(120),Drăgan Alexandra Diana(146), Dănilă David(160), Piess Helmuth(130), Cornean Claudiu(70).

Liceul Traian Lalescu Reșița(prof.Otilia Bejan) : Malyar Cristina(210), Dolot Diana Nicole(390), David Mihai(160).

Școala nr. 2 Reșița(prof. Marius Șandru) : Neațu Monica(185), Ciobanu Anca(320).

Școala nr. 8 Reșița(prof.Mirela Rădoi) : Rus Daniel(370)

Școala nr. 9 Reșița(prof. Irina Avrămescu, prof.Vasile Chiș) : Gaiță Nadine(180), Pupăzan Andreea(244), Muscu Dragoș(273).

Școala Vîrciorova(prof.Ioan Liuba) : Ivăniș Patricia(50), Dragomir Ana Patricia(50), Bănescu Ramona(120),Apolzan Alexandra(40).

Clasa a VIII-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm **MULT** de tot !!!)

Liceul Hercules Băile Herculane(prof.Constantin Bolbotină) : Becia Robert(144) : ... foi goale, enunțuri fără soluții !!!, Gherghina Liviu-Nicu(148), Coman Petre Daniel(157), Dimcea Ana-Maria-Alexandra(165), Mihart Georgiana(165), Török Bogdan(75), Dancău Anca(168), Ferescu Liana-Maria(168),Vlaicu Daniela-Oana(168), Domilescu Manuel(157).

Școala Berzasca(prof.Dana Emilia Schiha) : Velicicu Alina(50), Vîlcu Cosmin(50),Vulpescu Emilia Iulia(60).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(prof. Antoanela Buzescu,prof.Dorina Humița) : Rîcă Anda-Elena(30), Dinulică Ioan Septimiu(516), Bivolaru Mălina(120), Dinulică Petru Augustin(516) : *satisfacție, bucurie, plăcere- asta simțim când parcurgem unele din soluțiile redactate de unii elevi ai județului nostru...*, Enășoni Lavinia(70), Bogdan Roxana(270),Băzăvan Cătălina(30),Nica Hermina(80).

Școala Ciclova-Română(prof.Geta Mișcoi) : David Melissa,Munteanu Andreea, Simion Silvia Anamaria.

Școala Bozovici(prof.Pavel Rîncu) : Grădinariu Tatiana(180), Ruva Mihaela(180),Mitocar Patricia(180)

Mesaj valabil pentru toată lumea :

Lăsați elevii să încerce să rezolve singuri, să redacteze singuri, să trimită soluțiile, apoi discutați cu ei...

Grup școlar Mihai Eminescu Jimbolia(Timiș)(prof.Sanda Nițoi) : Popa Mădălina(80).

Grup școlar Moldova Nouă(prof.Zoran Ocanovici)Mereu Mădălina(50).
Școala nr.3 Moldova – Nouă(prof.Sânefta Vladu) Olariu Alexandra(40),
Chilnicean Ionela(20).

Școala nr. 6 Reșița(prof.Susana Simulescu) : Ciulu Miruna Dalila(350) :
*admirație, satisfacție, bucurie- asta simțim când parcurgem unele din
soluțiile redactate de unii elevi ai județului nostru....*.

Școala nr. 9 Reșița(prof. Irina Avrănescu, prof.Ion Belci) :Rață
Petrișoara(30), Moatăr Alina-Iasmina(80),Momin Alexandra(80),Todoran
Adriana(30).

Școala Romul Ladea Oravița(prof.Camelia Pîrvu) :Trăilă Alexandra
(210), Pîrvu Ancuța Iulia(336).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu(prof.Heidi Feil): Dulan Ionița(20), Trica
Alexandru(40), Ștefănescu Nicolae-Andrei(555).

Școala nr. 3 Oțelu – Roșu(prof.Daniela Suciuc, prof.Felicia Boldea)Vladu
Alina(60), Băilă Cristina(87), Barbu Daniel(100), Haba Beatrice(80),
Românu Nicoleta(87).

Școala Rusca-Teregova(prof.Sorin Ciucă): Hurduzeu Ana(85), Blaj
Ioan(20), Stepanescu Georgeta(87), Gherga Marinela(94), Banda
Georgiana Violeta(94), Stepanescu Ana-Maria(98).

Clasa a IX-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm MULT de tot !!!)

Școala Rusca-Teregova(prof.Sorin Ciucă): Humița Ileana Mirela(53),
Boșneag Marinela Ionela(56), Ursulescu Ionela(83).

Școala nr. 1 Oțelu – Roșu(prof.Heidi Feil): Necșa Adina(40), Pop
Cristian(150),Radu Ionela(120),Tuștean Patricia(80).

Școala Bozovici(prof.Pavel Rîncu) : Munteanu Mădălina(70), Hotac
Adina(50), Ștefan Ana(80),Careba Denisa(80).

Școala nr. 2 Reșița(prof. Mariana Drăghici): Țeudan Adina(150).

Școala nr. 9 Reșița(prof.Irina Avrănescu) Lazăr Silviu Ioan (130)

Liceul Diaconovici Tietz Reșița(prof.Cristina Vlăduceanu)

Toc Teodora(253).

Clasa a X-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm MULT de tot !!!)

Grup școlar Moldova Nouă(prof.Lăcrimioara Ziman): Vulețici Nikolia
(27), Vizitiu Alexandra(97), Gîrjan Laura(27), Silaghi Marco(17), Sporea

Ghiță Lucian(20), Herea Mihaela Camelia(27), Iorgovan Georgina(96), Crenicean Lorena Emanuela(27).

Liceul Eftimie Murgu Bozovici(prof.George Pascariu) :Murgu Vlad(20), Surulescu Ilie(40), Curescu Elena Cristina(20), Borozan Flavius(68), Golîmba Lucia(20), Jarcu Lorena-Maria(39).

Liceul Traian Doda Caransebeș(prof.Iacob Didraga, prof.Adrian Dragomir) : Copăceanu Oana(50), Agape Gabriela(60), Grozăvescu Ana(60), Răcăjdianu Sorana(70), Raiescu Dumitru(70), Ciobanu Raluca(60), Antonescu Nicoleta(80), Dumitrașcu Andreea(70), Milu Nicoleta(70), Faur Mihai Cosmin(60), Bona Caius(90),Geană Mihai(60), Ianoșel Petrică(70), Popa Andreea(20), Stoicănescu Gelu(70).

Liceul Nicolae Stoica de Hațeg Mehadia(prof.Mihaela Vasile) : Costescu Nicoleta Alexandra(67).

Liceul Bănățean Oțelu-Roșu(prof. Lucian Dragomir) : Krokoș Lorena(77), Gemănariu Traian(47),Kuhn Anne-Marie(46), Dumitresc Cecilia(46), Buzuriu Lukos(47).

Clasa a XI-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm MULT de tot !!!)

Liceul Traian Doda Caransebeș(prof. Lavinia Moatăr, prof. Delia Dragomir): Pașan Petru(150), Buliga Denis(48)

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(prof. Dorina Humița, prof. Marița Mirulescu): Magu Georgiana(50), Semenescu Anca(140).

Grup școlar Moldova Nouă(prof.Gheorghe Scorțan,prof.Cristina Iovanovici): Uță Robert(60), Radovan Cosmin(50), Ilievici Iasmina(50), Costea Semida(50), Buriman Amalia(50), Martinovici Ionela(50), Radoicovici Kethrin Ramona(60).

Liceul Nicolae Stoica de Hațeg Mehadia(prof.Mihaela Vasile):Coconete Cosmina(70), Cristescu Nicoleta(80).

Liceul Bănățean Oțelu-Roșu (prof. Lucian Dragomir) : Bugariu Răzvan(106), Duma Andrei (62).

Clasa a XII-a

(Indicați pe plic clasa în care sunteți, vă rugăm **MULT** de tot !!!)

Grup școlar Moldova Nouă(prof.Lăcrimioara Ziman): Stoian Marius(8), Harabagiu Dragana(40), Pucă Alexandra Elena(40), Minea Neșa(20), Istudor Deian(20).

Liceul Pegagogic C.D.Loga Caransebeș(prof. Antoanela Buzescu)Marta Marian Sebastian(70).

Liceul Traian Doda Caransebeș(prof. Delia Dragomir): Galescu Dan(70), Ciucă Cristian(50), Bona Petru(80), Zanfir Cristian(70).

Liceul Bănățean Oțelu-Roșu (prof. Lucian Dragomir): Coccoeanu Oana(83), Atinge Carina(40).

Ne cerem scuze dacă se simte cineva lezat, într-un fel sau altul, din cauza rândurilor pe care ne vedem nevoiți să le repetăm :

Lăsați elevii să încerce să rezolve singuri, să redacteze singuri, să trimită soluțiile, apoi discutați cu ei...

În rest : *Dorim pentru voi, toți elevii, și, recunoaștem, pentru noi toți, acești veșnici elevi, adică dascălii, pentru familiile voastre, un nou an școlar cât mai bun, cu multă sănătate și un pic de noroc, cu realizări acolo unde ați încercat cu adevărat...*